

DARBININKAS

Vol. LXXVIII, Nr. 29
Lietpos - July 30, 1993 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS 341 Highland Blvd. Kaina
Postage paid at Brooklyn, N.Y. Brooklyn, N.Y. 11207 \$ 1.00

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

-- Vilniaus arkivyskupo metropolitо Audriaus Juozo Bačkio dekretu liepos 16 d. įkurta Vilniaus kunigų seminarija. Naujosios seminarijos rektoriumi paskirtas arkikatedros bazilikos klebonas monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas. Kaip papasakojo monsinjoras Vasiliauskas, Katalikų kunigų seminarija Vilniuje atkuriamą, nes ji čia su pertraukomis gyvavo keturis šimtus metų. Du kartus seminariją buvo uždarę hitleriniai, vieną (1945 m.) - sovietų okupantai. Tais metais šioje seminarijoje mokėsi ir K. Vasiliauskas. Šiomet rugsėjomėnės studijas seminarijoje pradės 21 jaunuolis iš Vilniaus arkivyskupijos. Seminariją įsikuria Trinitorių bažnyčios patalpose, Antakalnyje.

-- Popiežiaus vizito dienos pirmą kartą Lietuvoje bus galima išbandyti pasaulyje įprastą, o Lietuvoje dar naują atsikaitymą už telefoninius pokalbius būdą: specialias telefonines korteles. Iki rugpjūčio pabaigos ryšininiai planuoja nupirkti ir įrengti 50 italų firmos "URMET" telefonoautomatų, kurių vieno kaina - apie pusantro tūkstančio dolerių. Automatai bus sumontuoti Jono Pauliaus II maršruto miestuose - Vilniuje, Kaune ir Šiauliuose.

-- Lenkijoje, ties Grunvaldu, liepos 15 d. įvyko iškilmingas Žalgirio mūšio minėjimas. Į istorinę vietą, kur 1410 m. liepos 15 d. Lietuvos bei Lenkijos valstybių kariai sutriuškino Kryžiuočių ordino pulkus, atvyko ir Lietuvos Krašto apsaugos delegacija, vadovaujama krašto apsaugos ministro A. Butkevičiaus. Lenkijos gynybos ministerija perdavė Lietuvos kariuomenės "Geležinio vilko" lauko brigadai tris šarvuočius ir jų ekipažui skirtos ginkluotės: automatų, kulkosvaidžių. Grupei Krašto apsaugos ministerijos darbuotojų įteikti vardiniai pistoletai. Prisiminimui apie šį susitikimą Butkevičius įteikė Lenkijos gynybos ministrui J. Onyszkiewicz lietuvišką kalaviją.

-- Didžiausi atlyginimai birželio mėnesį Lietuvoje buvo maisto produktų ir gėrimų gamintojų - 217 litų, nealkoholinių gėrimų - 339 lt, vynų - 341 lt, mažiausi atlyginimai buvo metalo gamintojų - 155 lt, medicinos, tikslųjų optinių prietaisų pramonės darbuotojų - 120 lt.

-- Lietuvos valstybinė žemės kadastrо automatizavimo įmonė iš Švedijos gavo vertingų prietaisų siuntą. Jie padės greitai nustatyti privatizuojamų sklypų ribas, o vėliau jas braižyti žemėlapyje. Švedų ekspertai taip padės atkurti Lietuvos žemės informacinę sistemą.

-- JAV ir Lietuvos Respublikos valstybinės delegacijos liepos 19-20 dienomis susitiko Vilniuje. Buvo derinamos dvišalės prekybos ir investicijų sutartys, kurių projektuose užtikrintos investicijos, skatinančios prekybą, ir nustatytos intelektualinės nuosavybės apsaugojimo gairės.

-- Lietuvos mitybos centro specialistų duomenimis, stebimas vis didesnis šulinių užteršimas nitratais. Trečdalis Lietuvos gyventojų vartoja šulinių vandenį. Iš Lietuvoje esančių 350 tūkstančių šulinių kasmet medikai ištiria 10-20 tūkstančių. Ir bemaž visuose gerokai viršijamos leistinos nitratų normos.

DARIUS IR GIRĖNAS PAGERBTI LIETUVOJE

"Šį savo skridimą skiriame ir aukojame Tau, Jaunoji Lietuva!" — S. Darius ir S. Girėnas

"Už Atlanto vandenyno, pritevynės mylimos žuvo Darius ir Girėnas, liūdi širdys mūsų tautos" - tokiu eilėraščio posmu Kuršų aštuonmetės mokyklos mokiniai 1963 m. paminėjo drąsiųjų lietuvių lakūnų tragišką žygį. Buvo praėję 30 metų nuo to lemtingo skrydžio. Šiomet minime 60-ies metų sukaktį. O žodžiai, parašyti augančios kartos išliko ir šiandien skamba taip pat reikšmingai, žmonių mintys ir jausmai apie Darius ir Girėno žygdarbį nepakito: pagarbą, meilę, žavėjimąsi jų drąsa ir liūdesys dėl jų tragiškos mirties.

Minint drąsiųjų mūsų lakūnų skrydžio per Atlantą 60-ąsias metines ir Pasaulio lietuvių vienybės dieną, liepos 15 d. Vilniuje Menininkų rūmuose, grupei žmonių buvo įteikti Darius ir Girėno medaliai.

Šis naujai įsteigtas valstybės apdovanojimas yra skiriamas 1933 metų skrydžiui įamžinti. Medalium bus pagerbiami asmenys, ypač nusipelnę Lietuvos aviacijai.

Pirmuosius Darius ir Girėno medalius įteikė Prezidentas Algirdas Brazauskas. Medalium buvo apdovanotas lietuvių aeroklubo Chicagoje pirmininkas Vytautas Pesekas. Jis Lietuvos aviacijos klubo pirmininkui Jurgiui Stanaičiui įteikė aukų voką - lešas, kurias surinko iš žmonių Amerikoje Darius ir Girėno paminklo statybai Kaune.

Pranešimą apie S. Darius ir S. Girėno skrydžio reikšmę Lietuvos ir pasaulio aviacijai padarė susisie-

kimo ministras Jonas Biržiškis, pasaulio lietuvių vienybės raidą apžvelgė istorijos mokslų daktaras Alfonsas Eidintas.

Meninę dalį atliko Liaudies instrumentų orkestras "Sutartinė", "Vilniaus" choras, aktorius Laimonas Noreika, dainininkas Danielius Sadauskas, pianistas Andrius Vasiliauskas. buvo parodytas R. Verbos dokumentinis filmas "Lituanikos sparnai".

Darius ir Girėno medaliu už nuopelnus Lietuvos aviacijai Lietuvos Prezidentas apdovanojo Jurgį Kairį, Antaną Mikutį ir Edviną Velonskį.

Vilniaus rajone, Kyviškėse, liepos 17 d. buvo surengta aviacijos šventė Darius ir Girėno skrydžio per Atlantą 60-mečiui pažymėti. Į padangę pakilo įvairiausi lėktuvai, sklandytuvai, deltasparniai. Susirinkusieji gerėjosi aukštojo pilotavimo meistrų pasirodymais.

Išleista pirmoji jubiliejinė 10 litų moneta, skirta Stepono Darius ir Stasio Girėno skrydžiui per Atlantą 60-mečiui įamžinti.

Monetos averse - Lietuvos aviatorių profiliai ir užrašas "1933 - 1993 DARIUS IR GIRĖNAS", reverse - Vytis ir užrašas "10 litų LIETUVA". Šių monetų išleista 10 tūkstančių. Jos bus parduodamos ne nominalo, bet Lietuvos banko nustatyta kaina.

Kaunas ypatingai paminėjo Darius ir Girėno skrydžio sukaktį. Kauniečiai ne tik išsaugojo didvyrių atminimą, bet ir sugebėjo

nuo okupantų paslėpti, nuo sunaikinimo išgelbėti ir jų skrydžiu susijusias relikvijas. Juk buvo - jau po karo - norinčių Lituanicą atiduoti į metalo laužą...

Aviacijos veteranai, paminklo Darius ir Girėnui statybos iniciatoriai ir rėmėjai, daug kauniečių ir miesto svečių liepos 16 d. aplankė Vytauto Didžiojo karo muziejų. Jie ėjo į "Lituanicos" salę, kur saugomas iš katastrofos vietos prilietuvių dainose apdainuoto Soldino atvežtas oranžinis lėktuvas, kitos su skrydžiu susijusios relikvijos.

Skrydžio 60-mečiui skirtoje parodoje - eksponatai iš muziejaus fondų, kai kurie pateikti pirmą kartą. Čia lakūnų asmeniniai daiktai, dokumentai, telegramos, apie skrydį rašę Lietuvos, JAV ir kitų šalių laikraščiai, žurnalai, knygos, meno kūriniai, chicagiečio Edmundo Jasiūno muziejui senesniai padovanotas Lituanicos propeleris - prieš pat skrydį jis buvo pakeistas kitu - bei kapitono Stepono Darius asmeninis albumas. Kitoje parodoje - senesniai vykusio tarptautinio skrydžiui skirtos ekslibrisų konkurso laureatų ir prizininkų, kitų mažosios grafikos meistrų kūriniai.

Liepos 16 d., po pietų, kauniečiai ir miesto svečiai atėjo į Aukštųjų Šančių kapines, prie Stepono Darius ir Stasio Girėno amžinojo poilsio vietos. Čia buvo prisimintas padangių sakalų žygis, padėta vainikų ir gėlių.

Kauno medicinos akademijos (nukelta į 2 psl.)

Darius ir Girėno paminklo detalė. Paminklas atidengtas 1993 m. liepos 17 d. Kauno Ažuolyne. Viktoro Kapočiaus nuotr.

POPIEŽIAUS APSILANKYMO LIETUVOJE PAGRINDINIAI VEIKLOS MOMENTAI

Šv. Tėvui lankantis Lietuvoje, pramatyta tokia jo viešnagės programa:

Rugsėjo 4 d. po pietų popiežiaus Jono Pauliaus II lėktuvas nusileis Vilniaus aerodrome. Kartu su Šventuoju Tėvu į Lietuvą iš Vatikano atvyks 26 asmenų palyda ir 51 žurnalistas. Po ceremonialo aerouoste Popiežius vyks į Vilniaus arkikatedrą susitikti su dvasininkais. Po to - mandagumo vizitas prezidentui. 9:30 val. vak. Šv. Tėvas kalbės rožančių Aušros Vartuose.

Rugsėjo 5 d. nunciatūroje numatytas susitikimas su įvairių konfesijų atstovais, po to Popiežius aplankys kovotojų už Lietuvos laisvę kapus Antakalnio kapinėse, iš ten vyks į Vingio parką. 10:30 val. ryto prasidės

mišios. Po pietų - susitikimas nunciatūroje su Lietuvoje akredituotais diplomatais. Vilniaus universiteto Šventų Jonų bažnyčioje - susitikimas su inteligentija, mokslo ir meno žmonėmis, Šv. Dvasios bažnyčioje - su lenkų bendruomenės atstovais. 8 val. vak. - vakarienė vyskupų rūmuose.

Rugsėjo 6 d. Popiežius skris į Kauną, Santakoje aukos mišias, Arkivyskupijos rūmuose susitiks su Lietuvos vyskupų konferencija, Darius ir Girėno stadione - su jaunimu.

Rugsėjo 7 d. Popiežius keliaus į Šaulius. Mišios bus aukojamos prie Kryžių kalno. Po pietų Šv. Tėvas vyks į Šiluvą ir melsis koplyčioje. Šiluvos bažnyčioje numatytas pamokslas "Krikščioniška šeima".

LIETUVOJE

— Užsieniniais automobiliais Lietuvoje prekiauja 39 valstybinės, 1230 uždarnosios akcinės bendrovės, 131 įmonė su užsienio kapitalu ir apie 1,000 privačių asmenų.

— "Turisto" viešbutyje Vilniuje atidaryta pirmoji vienos iš didžiausių pasaulyje automobilių nuomos bendrovių "Avis" atstovybė. Kol kas klientai galės naudotis penkiais naujais firmų "Toyota", "Ford" ir "Volvo" automobiliais, kainuojančiais \$32 - 80 už parą, o vieno nuvažiuoto kilometro kaina - 0,32 - 0,80 dolerio.

— Pirmą kartą Lietuvoje per keturis šiu metų mėnesius gyventojų daugiau mirė nei gimė. Natūralus gyventojų prieauglis buvo minus 332. Gegužės mėn. pradžioje Lietuvoje gyveno 3,746,000 gyventojų - beveik 5,000 mažiau nei metų pradžioje. Gyventojų daugiausia sumažėjo dėl migracijos: per šį laiko-

Šiandien belieka tik palinkėti, - pasakė Jonas Paulius II, baigdamas savo kalbą Fondo nariams - steigėjams, - kad jūsų užsibrėžti tikslai būtų sėkmingai vykdomi. Meldžiu Visagali Dievo palaiminimo jūsų uoliam darbui, jums patiems, dabartiniam ir būsimiems fondo rėmėjams.

V. R.

Lituanica III liepos 17 d. atskridęs iš New Yorko, skraido virš Kauno Aleksote susirinkusios minios. Viktoro Kapočiaus nuotr.

NAUJAS BAŽNYČIOS FONDAS

Popiežius Jonas Paulius II birželio 5 d. inauguravo naują fondą, pavadintą "Centesimus Annus - Pro Pontifice", audienijoje priimdamas jo steigėjus.

Kaip jau sako pats jo pavadinimas, šis fondas finansuos įvairias Bažnyčios socialinį mokslą diegančias iniciatyvas. Pirmiausia bus stengiamasi finansškai ir kitomis priemonėmis remti tas organizacijas ir tuos asmenis, kurie konkrečiomis iniciatyvomis prisideda prie Bažnyčios socialinio mokslo skiepimo įvairiose kraštų ir kontinentų socialinėse aplinkybėse. Dalis lėšų bus skiriama ir kai kurioms socialinėms Švento Sosto ir paties Popiežiaus iniciatyvoms.

Isteigti šį fondą pirmiausia sumanyta dėl to, kad jau kuris laikas kaip įvairūs verslininkai ir bendrovės siūlė savo finansinę paramą konkrečioms Bažnyčios

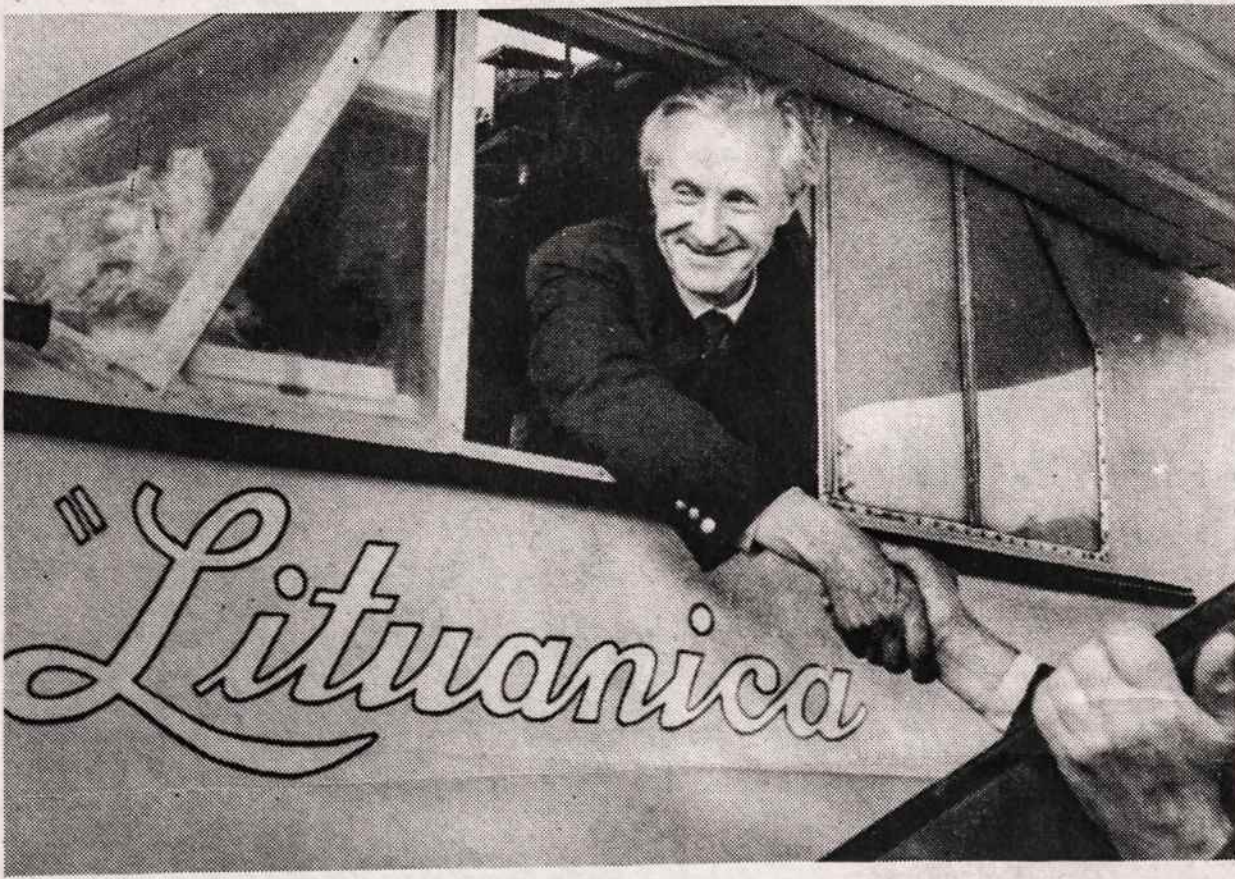
projektams. Daugiausia čia nusipelnė jau senokai veikianti Katalikų Jmonių Vadovų Sąjunga.

"Centesimus Annus - Pro Pontifice" fondas narių - steigėjų šiandien jau turi 65. Visi jie paaukojo po 50 milijonų lyrų (tai yra po \$35,000). Tarp jų yra 29 verslo bendrovės, 24 bankai ir draudimo kompanijos, 8 pramonės ir 4 privatūs prekybininkai. Bendras fondo kapitalas šiandien siekia 3 milijardus 250 milijonų lyrų (tai yra apie du su puse milijono dolerių). Visa ši suma bus investuota Fondo vadovybės nuožūra, o palūkanos ir dividendai bus skiriami minėtoms socialinėms Bažnyčios iniciatyvoms finansuoti.

Fondo inauguracijos proga audienijoje priimdamas jo narius - steigėjus, Šv. Tėvas tarp kita ko kalbėjo:

Jūsų sumanymas yra uolaus

katalikų pasauliečių bažnytinio veikimo ženklas. Vatikano II Susirinkimas konstitucijoje "Lumen Gentium" moko, jog pasauliečiai Dievo Karalystę kuria taip tvarkydami žemišką ir laikiną dalykus, kad šie tarnautų Dievo garbei. Ne tik kunigai ir vienuoliai, bet ir pasauliečiai, - toliau pabrėžia ta pati konstitucija, - yra įpareigoti darbuotis, kad dieviškasis atpirkimo planas būtų stropiai įgyvendinamas, kad diena iš dienos plėstųsi jo akiračiai, kad apie jį išgirstų ir jo palaima naudotųsi visi pasaulio gyventojai. Fondas "Centesimus Annus - Pro Pontifice", - kalbėjo Popiežius, - yra geras tokių pasauliečių angažavimosi pavyzdys. Jis kartu yra naujas kelias, kurį nutiesėte jūs patys - pasauliečiai - ir kuris, kaip tikimės, labai pasitarnaus Bažnyčios socialinio mokslo diegimui, juo galės pasinaudoti tiek ganytojai, tiek uolūs Bažnyčioje dirbantys,

Panevėžietis aviacijos konstruktorius ir lakūnas Vladas Kengaila savo atkurtame "Lituanikos" analoge. Viktoro Kapočiaus nuotr.

G-7 PASITARIMO ATGARSIAI

Adv. Povilo Žumbakio komentarai, transliuoti Chicagoje liepos 18 d. per "Amerikos lietuvių radijo" programą, vadovaujamą Anatolijaus Šluto.

Neseniai pasibaigė G-7, Septynių Didžiųjų Industrinių Demokratijų vadų metinis suvažiavimas Japonijoje. Gal būtų galima tiksliau pavadinti G-7 1/2, nes vėl prie demokratinių kraštų vadų prisijungė ir Rusijos prezidentas, nors oficialiai Rusija dar nėra įtraukta į šį elitų sąstatą.

G-7 susideda iš JAV, Kanados, Britanijos, Prancūzijos, Japonijos, Vokietijos ir Italijos. Tuos kraštus atstovauja jų aukščiausi pareigūnai: prezidentai arba ministrai pirmininkai. Šiomet kaip niekada anksčiau šių demokratijų vadai buvo ypatingai silpni ir nepopuliarūs savo kraštuose. Jeigu prieš savaitę būtų įvykę rinkimai visuose tuose kraštuose, tikriausiai, nei vieno iš jų tų kraštų rinkėjai nebūtų išrinkę.

Suvažiavo ne tik silpni vadai, bet ir visi septyni kraštai šiuo metu išgyvena rimtas ekonomines ir politines krizes.

Amerikos ekonomika bando

— Firma "Vista", Europos "Fordo" padalinio tarpininkė Lietuvoje, tapo ir Šiaurės Amerikos "Fordo" atstove. Ji parduvinės Lietuvoje "Ford" ir "Lincoln" automobilius.

— Prienų sporto aviacijos gamykla, Suomijos verslininko H. Tandefalto užsakyta, remonuoja keturis 1938 m. gamybos lėktuvus "Foke Vulf-44". Tikimasi, kad atsiras norinčių jais paskraidyti.

— Lietuvos vyriausybė nutarė, kad leidimus įsigyti ir laikyti spalvotąją dauginimo (kopijavimo) techniką įmonėms, įstaigoms, organizacijoms ir asmenims išduoda vidaus reikalų ministerija. Spalvotoji kopijavimo technika įvežama ir išvežama, tik turint Vidaus reikalų ministerijos leidimą.

— Kazimieras Juozas Klimasauskas prezidento dekretu paskirtas Lietuvos pramonės ir prekybos ministru. Iki šiol jis ilgą laiką vadovavo valstybinei mikroelektronikos įmonei "Venta".

— Danijos sostinėje Kopenhagoje pasirašytas Lietuvos Respublikos ir Indonezijos Respublikos vyriausybės komunikatas dėl diplomatinių santykių užmezgimo ambasadorių lygiu.

— Vilniaus arkikatedra pradėta švarinti ir restauruoti. Šis darbas bus baigtas rugpjūčio vidury. Paskutinį kartą šventovė kapitališkai tvarkyta tik prieš gerą dešimtmetį.

išskrapštyti iš ilgai užtrukusios krizės, o prezidentas Bill Clinton, išrinktas tik 43% balsuotojų, šiuo metu yra pats nepopuliariausias prezidentas per paskutiniuosius 50 metų.

Vokietijai, kurios ekonomika šlubuoja dėl susivienijimo su buvusia Rytų Vokietija, vadovauja kancleris Helmut Kohl, kurios valdžioje vyksta didelė maišatis. Per paskutinius porą mėnesių dėl įvairių skandalų atsistatydino trys jo ministrai. Kraštas, Kriščiūnų Demokratų vedamas į socializmą, kasdien "klimsta" į didesnę skolą.

Italijos ministrą pirmininką tur būt tik diplomatai ir gerai informuoti žurnalistai tegali atpažinti nuotraukose, nes pagal itališką tradiciją, ministrai pirmininkai, keičiasi bent vieną kartą per metus, ... per paskutinius 50 metų Italijos ekonomika socialistinės programos dėka yra prasiškoliusi daugiau negu bet koks kitas kraštas, išskyrus Ameriką. Pragyvenimo lygis smunka kasdien, o valdžios ir verslo viršūnės yra masiškai pristabdomos dėl įvairių nusikaltimų, kyšių, bendradarbiavimo su mafija ir panašiai. Virš 2,000 aukščiausių pareigūnų jau yra įvelti į skandalus.

Kanados ekonomika yra giliai nuosmukyje, nors, palyginus su kitais kraštais, nėra dar taip blogai. Kanados ministras pirmininkas Mulroney, kuris nesilaikė savo konservatyvių principų ir pasidavė socialistinėms jėgoms, pasitraukė iš valdžios prieš kelias savaites, ... visi galėjo matyti, kasdien didėjantį jo nepopuliarumą. Naujai išrinkta ministrė pirmininkė Kim Campbell šiuo metu ruošiasi naujiems rinkimams. Kai kurie laikraščiai Kanadoje ją vadina "vasaros atosto-

gų ministre", nes atrodo, kad ji nebus išrinkta visuotiniuose rinkimuose ateinantį rudenį.

Prancūzijos prezidentas Francois Mitterrand visų yra laikomas neefektingu vadu, nes jo Socialistinė Partija yra privedusi Prancūziją prie rimtos krizės ir neramumų viduje, ypač emigracijos sferoje. Niekas neprognozuoja, kad jis laimės rinkimus. Prancūzijos ūkininkai stabdo bet kokį tarptautinį ekonominį susitarimą (GATT sutartis arba bus

DARIUS IR GIRĖNAS PAGERBTI LIETUVOJE

(atkelta iš 1 psl.)

Į Soldiną (dabar Mislibož, Lenkija) - drąsųjų lietuvių lakūnų tragiškos žūties vieta su naująja Lituanica išskrido Vladas Kengaila ir Edmundas Jasiūnas - Darius ir Girėno skrydžio istorikas, i jubiliejinės iškilmes atvykę iš Chicago.

Nuskrėję į Soldiną, Kengaila ir Jasiūnas susitiko su šiose Lenkijos apylinkėse gyvenančiais lietuviais.

Liepos 17 d. naujoji Lituanica iš Soldino pakilo skrydžiui į Kauną, simboliškai užbaigdama Dariaus ir Girėno žygį. Tūkstančiai žmonių Aleksoto aerouoste pasitiko lakūnus - Vladą Kengailą ir Edmundą Jasiūną.

Lituanica laimėjo! Laimėjo po 60 metų. Laukė Kaunas visus tuos metus, puoselėjo didvyrių atminimą.

"LITUANICOS laimėjimas tegusustiprina jaunųjų Lietuvos sūnų dvasią ir įkvepia juos naujiems žygiams" - toks Stepono Dariaus ir Stasio Girėno testamentas. Po 60-ies metų jis įvykdytas. Ilsekites ramybėje, Lietuvos didvyriai, - Lituanica nutūpė Kaune.

priimta šį rudenį arba bus galutinai atmesta).

Britanijos ekonomika gal ilgiausiai pergyvena nuosmukį, o jos ministras pirmininkas John Major, kuris perėmė valdymą iš Margaret Thatcher, perėjo prie socialistinės veiklos ir šiuo metu yra praradęs populiarumą. Jis ir jo partija neužilgo turi prarasti rinkimus, tačiau turi mažai vilčių laimėti žmonių pasitikėjimą.

Japonijos ekonomika išgyvena rimčiausią krizę nuo Antrojo Pasaulinio karo. Nors jos tarptautiniai kreditai viršija visų kitų kraštų kreditus, tačiau žmonių pragyvenimo lygis yra žemiausias iš visų G-7 kraštų. Šeimininkų valdžia išgyvena politinę krizę panašiai, kaip ir Italija. Skandalas po skandalo sugriovė vyraujančią partiją.

Prezidentas B. Jelcinas atskrido po atidarymo, kad paprašytų šlubuojančiai Rusijai pagalbos. "Didieji" sutiko suteikti kuklią finansinę paramą, kuri buvo žadėta jau ne vieną kartą, bet rusai iki šiol dar nėra jos gavę. Pagalbos dydis yra mažesnis, sakytume, negu metinė Amerikos dovana Izraeliui.

Tarp nusigyvenusių ir išsismusių vadų net prezidentas Clintonas atrodė dinamiškas. Iš suvažiavimo nieko daug nebuvo tikėtasi ir nieko gero nesulaukta. Atrodo, kad kai nėra konkrečių planų nesiseka ir valdyti. Propagandos sumetimais yra naudinga rengti suvažiavimus. Gal tas tinka ir mūsų veikėjams?

Lietuvai šis suvažiavimas buvo svarbus, žiūrint iš istorinio taško. Kai "didieji" susirenka apspręsti pasaulio tvarką, "ma-

ziesiems" tai yra pavojinga. Lietuva ir kitos mažos valstybės tą patyrė ne vieną kartą. Kada "didieji" tarėsi po Pirmojo Pasaulinio karo, Vilnius ir Klaipėda buvo dalinami kaip prekės; kada tarėsi Stalinas ir Hitleris, nukentėjo visa Rytų Europa; praėjus kiek laiko nukentėjo visas pasaulis; kada susėdo kalbėtis Roosevelt, Churchill ir Stalinas, milijonai žmonių buvo ištremti į komunistinį gulagą...

Šį kartą, pavojingiausias mums buvo atskiras susitikimas tarp prezidento Clinton ir prezidento Jelcin. Pagal Jelcin pasisakymą spaudos konferencijoje, jie pa-

lietė 25 temas, jų tarpe Ukrainos ir Pabaltijo klausimus.

Žinant, kaip kiti panašūs susitikimai yra pakenkę mūsų kraštui, net Bush-Gorbachev kalbos, ir žinant koks nepatyręs ir neapsprendęs yra mūsų prezidentas, jo kalbos su rusų vadu Pabaltijo reikalais, kelia susirūpinimą, ypač kai tas rusų "partneris" tik prieš kelias dienas grąšino Pabaltijo kraštams ir nutraukė dujų pristatymą Lietuvai bei Estijai.

Matant Clinton pažadus ir jų nesilaikymą Bosnijos atžvilgiu, Lietuvai ir mums reikia susirūpinti dėl "partnerystės" tarp Washingtono ir Maskvos!

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigai kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas pereinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Edvardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

NEW YORK-NEW JERSEY-Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-9:30 val. ryto WNWK105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bay-side, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 769-3302.

KOLODNY&KOLODNY: Virginija Kolodny, lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, NY 10007. Tel. 212 349-7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomojimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 val. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama angli kalba iš tos pačios stoties, girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 val. popiet. Dr. J. J. Stukas - direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, NJ 07060. Tel. 908 753-5636. Universiteto vasaros atostogų metų transliacijos laikinai sustabdytos. Transliacijos vėl bus tęsiamos po atostogų sekmadieniais, pradedant rugsejo 12 d.

MARIA JUZAITYTĖ - LEVIN, lietuvių advokatė, patarnauja visuose teisiniuose reikaluose. Kalba ir lietuviškai. 325 Broadway, Suite 504, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 962-5810.

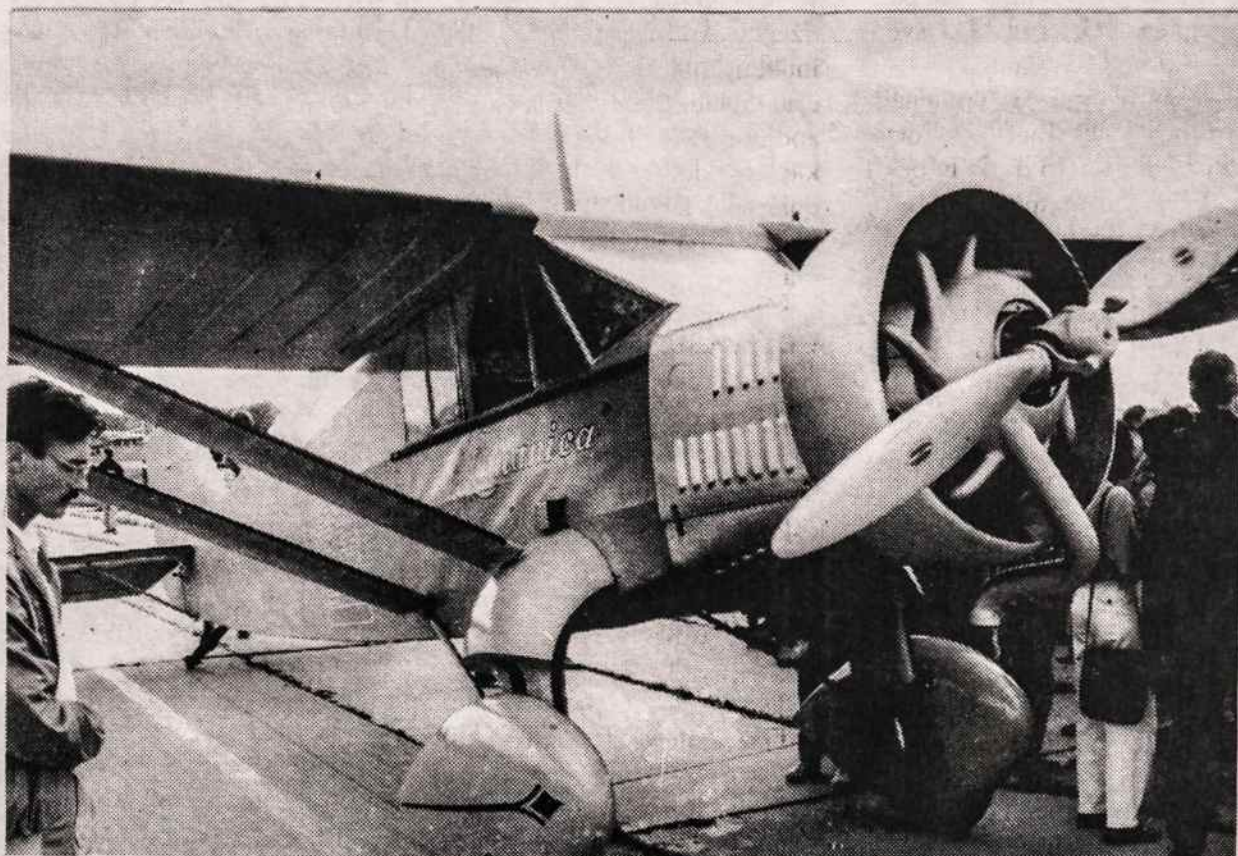
LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI I VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖLĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
  - LAIVAI (CRUISES)
  - TRAUKINIAI (AMTRAK)
  - AUTOBUSAI
  - NUOMOJAMOS MAŠINOS
  - VIEŠBUČIAI
  - IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIŲNĖS Į LIETUVĄ**
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

"Lituanikos" analogas, atkurtas Vlado Kengailos, liepos 17 d. skraidė Kauną-Soldiną-Kauną. Viktoro Kapočiaus nuotr.

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —**Dariaus ir Girėno skrydžio prasmė**

Baigdami Dariaus ir Girėno pagerbimo savaitę, skirtingai skrydžio 60 metų sukakčiai, iš didelės laiko perspektyvos apsvairstome jų reikšmę Lietuvai, jų žygio prasmę.

To žygio sumanytojas ir organizatorius buvo Stasys Darius. Jis buvo idealistinė asmenybė, neieškanti sau naudos, nei garbės. Jis visada stengėsi patarnauti kitiems, įtvirtinti gėrį. Atvykęs į Ameriką, Stepas nepasidarė amerikonus. Jis ir toliau liko lietuviu idealistu, savo namuose kalbėjo lietuvių kalba, į gyvenimą veržėsi romantiško jaunuoio keliu — mokėsi ir sportavo.

Kai Amerika 1917 m. pradėjo kariauti, norėdama Europoje išlaisvinti pavergtas tautas, S. Darius savanoriu stojo į jos kariuomenę. Vėliau Darius sielėjosi, kodėl jis ne fronte. Negalvojo apie save, kaip čia išsukti, kaip pasprukti, bet priešingai — veržėsi į fronto pirmąsias linijas, kad karas būtų kuo greičiau laimėtas.

Kai 1919 m. Darius grįžo iš fronto, Lietuva jau buvo paskelbusi savo nepriklausomybę. S. Darius tuoj ėmėsi organizuoti tarnavusius Amerikos kariuomenėje, ragino vykti ir kariauti dėl Lietuvos laisvės. Didesnio dalinio į Lietuvą išsiųsti negalėjo, nes neleido Amerikos valdžia, tačiau 1920 m. liepos 27 d. su būriu amerikiečių jis atvyko į Kauną ir savanoriu stojo į Lietuvos kariuomenę; 1921 m. gruodžio 18 d. baigė Karo mokyklą.

— Be savo karo tarnybos, be žygio į Klaipėdą ir jos išvadavimo, jis dar atnešė ir kitų brangių dovanų: išleido vadovėlius, kaip žaisti krepšinį ir beisbolą. Krepšinis prigijo ir pasidarė lietuvių tautinis sportas, tačiau beisbolas, neprigijo.

S. Darius suorganizavo ir įkūrė Lietuvos Fizinio Lavinimo Są-

jungą, trumpai vadinamą LFLS, buvo jos pirmininku. Per šią sąjungą skleidė sportą visoje Lietuvoje, organizavo klubus. Kūrė ir civilinės aviacijos klubus, kurie ilgai gyvavo.

Išjudinta sportinė veikla plėtojosi ir apėmė visą kraštą. Lietuva, tokia maža valstybė, ėmė garsėti sporto pasaulyje.

Paryžiuje 1927 m. gegužės 21 d. Darius buvo liudininkas, kaip amerikietis Charles Lindbergh pirmą kartą perskrido Atlantą ir nusileido Paryžiuje. Tai labai sujaudino Darius, sukėlė jam minčių audrą: juk ir jis gali atlikti tokį žygi ir tuo išgarsinti Lietuvą.

Atvykęs į Ameriką savo šeimos artimųjų lankyti, jis nebeužmiršo tos minties, kad ir Lietuva gali atsistoti greta didžiųjų valstybių prisidedama prie aviacinių rekordų. Atsidėjęs rengėsi tam žygiui. Tai buvo aviacijos jaunystės, o gal net kūdikystės metai. Lektuvai buvo paprasti, turėjo mažai techninių įrengimų. Didžiausią reikšmę turėjo lakūnų profesionalumas.

Planuodamas skrydį, Darius surado bendramintį Stasį Girėną. 1932 m. liepos 11 d. abu lakūnai paskelbė spaudoje atsisaukimą. Ten sakoma: "Lietuvių tauta laukia iš savo sūnų ir drašesnių žygių". Toliau mini, kad būtina prisidėti prie bendrojo darbo — tirti Atlanto vandenyną. "Laikome savo pareigą tautos vardu tą darbą garbingai atlikti. Dar niekas nėra tiesiai nenusileidęs nuskridęs iš Amerikos į Lietuvą".

Tuo žygiu lakūnai norėjo parodyti, kad ir mažos tautos gali dalyvauti dideliuose žygiuose. Jie skrido iš New Yorko į Kauną, bet Kauno nepasiekė. Netoli tėvynės žuvo, atmušę "sparnelius į sausą eglę". Atlantą perskrido

Jau keletą metų ateitininkai Lietuvoje rengia stovyklas. Jos tapo viena iš sėkmingiausių auklėjimo priemonių. Stovyklų metu jaunimas, susitelkęs į įvairių vietovių, mokosi krikščioniškoje dvasioje bendrauti, tvarkytis, mokytis ir džiaugtis. Ateitininkų stovyklų populiarumas vėl didėja ir auga. Visų norinčiųjų neįmanoma sutalpinti. Neturint savo stovyklavietės, vadovai paskęsta organizaciniuose — buitiniuose reikaluose: ieškodami patalpų, maitinimo, patalynės ir t.t. Dažniausiai būna sunku suderinti visus buitinius reikalus. Ir nuo to nukenčia stovyklos programa, sunkiau sukurti bendruomenės nuotaiką. Vis dažniau ir dažniau buvo kalbama ir daromi žygiai dėl stovyklos įsigijimo Lietuvoje. Po ilgų debatų ir biurokratiškos vargų galų gale pavyko pralaužti ledus ir Vyriausybė davė ateitininkams Berčiūnuose (netoli Panevėžio) buvusią pionierių stovyklavietę.

naktį, debesyse, be jokių aparatų, be radijo. Tuo metu lakūnai dažnai paklysdavo, užuot nuskrudę į Angliją, nusileisdavo Norvegijoje arba Islandijoje. Darius ir Girėnas skrido labai tiksliai. Tikslumo atžvilgiu aviacijos istorijoje jų žygis laikomas vienu iš geriausių pasiekimų.

Jie toliau nuskrudo už Lindbergh, už lakūną Post, sugašio mažiau valandų. Pasaulinėje aviacijos lentelėje Darius ir Girėnas užima antrą vietą. Tuo parodyta pasauliui, kad jaunutė, ką tik iš karo negandų pakilusi Lietuva, jau moka valdyti moderniąją techniką ir pasikelti į pasaulinio aviacinių laimėjimų aukštumas.

Lakūnų žuvimo dieną lietuvių tautoje prasidėjo dvasinis skrydis. Tauta visada ilgisi herojų, idealistų, kurie, siekdami gėrio idealo, dėl jo žūsta. Tauta juos vainikuoja didvyrių aureolėmis, žavisi, semiasi stiprybės.

Dariaus ir Girėno žygdarbis nuolat primena Amerikos lietuviams tą troškimą atsigręžti vėdu į Lietuvą, iškeliant Jos garbę ir didybę. Lietuvos žmonėms narsiąjų lakūnų skrydis — tai laisvės džiaugsmo ir vilties, pasišventimo Tėvynei simbolis.

Tuo savo atsidavimu kilniems Lietuvos idealams, jie visada pasilikę gyvi lietuvių širdyse. Visa da kaip sakalėliai jie skraidys lietuvių mintyse, kviesdami Lietuvai nešti garbę.

KREIPIASI LIETUVOS ATEITININKŲ FEDERACIJA

Stovykla įsikūrusi gražiame pušyne, Nevėžio ir Sanžilės upių santakoje. Vieta stovyklavietei labai tinkama ir istorine prasme. Šalia stovyklavietės yra vienas iš seniausių III-IV a. Lietuvos pilkapynų. Šis pušynas buvo mėgstama Panevėžio ateitininkų vieta. Jie čia iškylaudavo, klausydavo savo iškiliųjų dvasios vadų kun. A. Lipniūno ir A. Sušinsko konferencijų. Vysk. K. Paltaroko rūpesčiu 1939-1944 m. čia buvo statoma graži A. Miluko suprojektuota bažnytelė. 1941 m. jos pamatus pašventino kun. A. Sušinskas, o Panevėžio laikraštis rašė: "Ši bažnyčia skiriama kaip paminklas išsivadavimui iš komunizmo jungo ir kaip šventą pagarbą raudonojo teroro išvežtiesiems bei dėl laisvės žuvusiems".

Po antrojo pasaulinio karo visos ten buvusios vilos buvo nacionalizuotos ir paverstos į pionierių stovyklą. Bažnyčia buvo sprogdyta. Plytos sumaltos ir jomis išbarstyta Lenino aikštė Panevėžyje. Išliko tik nespėtas į bažnytelės langus įstatyti garsus vitražisto Ušinsko vitražas, kuriame šalia visų kitų katalikiškų organizacijų šviečia ir ateitininkų ženklas. Atstatę bažnyčią, ją norėtume pavadinti Tautos kankinių vardu, o šis brangus vitražas būtų ateitininkų stovyklos puošmena.

Stovyklos teritorija apima apie 19 ha. Ten yra 19 vasarnamių, valgykla, sporto aikštynas. Trejetą metų stovykla buvo praktiškai be šeimininko, to pasekoje viskas yra labai apleista, išvogta. Nameliai, nors ir solidūs savo išvaizda, bet išdaugytai langais, išlaužytomis durimis, užraktais, labai daug daiktų, įrengimų išvogta. Žiemą praužusi audra padarė didžiulį nuostolį pušynui, sulaužė elektros stulpus, nutraukė laidus.

Reikėtų stovyklą sutvarkyti taip, kad joje jaustųsi kitokia dvasia ir aplinka negu buvo pionierių organizacijoje. Pirmoji ateitininkų stovykla Lietuvoje turėtų auklėti jaunąją kartą ne tik savo prasmingomis stovyklų programomis, bet ir kukliai, jaukiai, gražiai sutvarkyta stovyklos aplinka, buitimi. Yra būtina pagerinti higienos sąlygas stovykloje, iš naujo išvedžioti santechninius įrengimus, įrengti nameliuose tualetus, dušus, iš naujo įvesti telefono ryšį.

Miesto valdžia davė už pusę kainos išsikirsti audros išversto miško, bažnyčios statybai ir namelių remontui. Beveik visą šį darbą atliko talkininkai. Lietuvoje turime pakankamai žmonių kurie savo darbu prisidėtų prie šio projekto įgyvendinimo. Tačiau šiais ekonomiškai sunkiais laikais Lietuvoje telkti lėšas

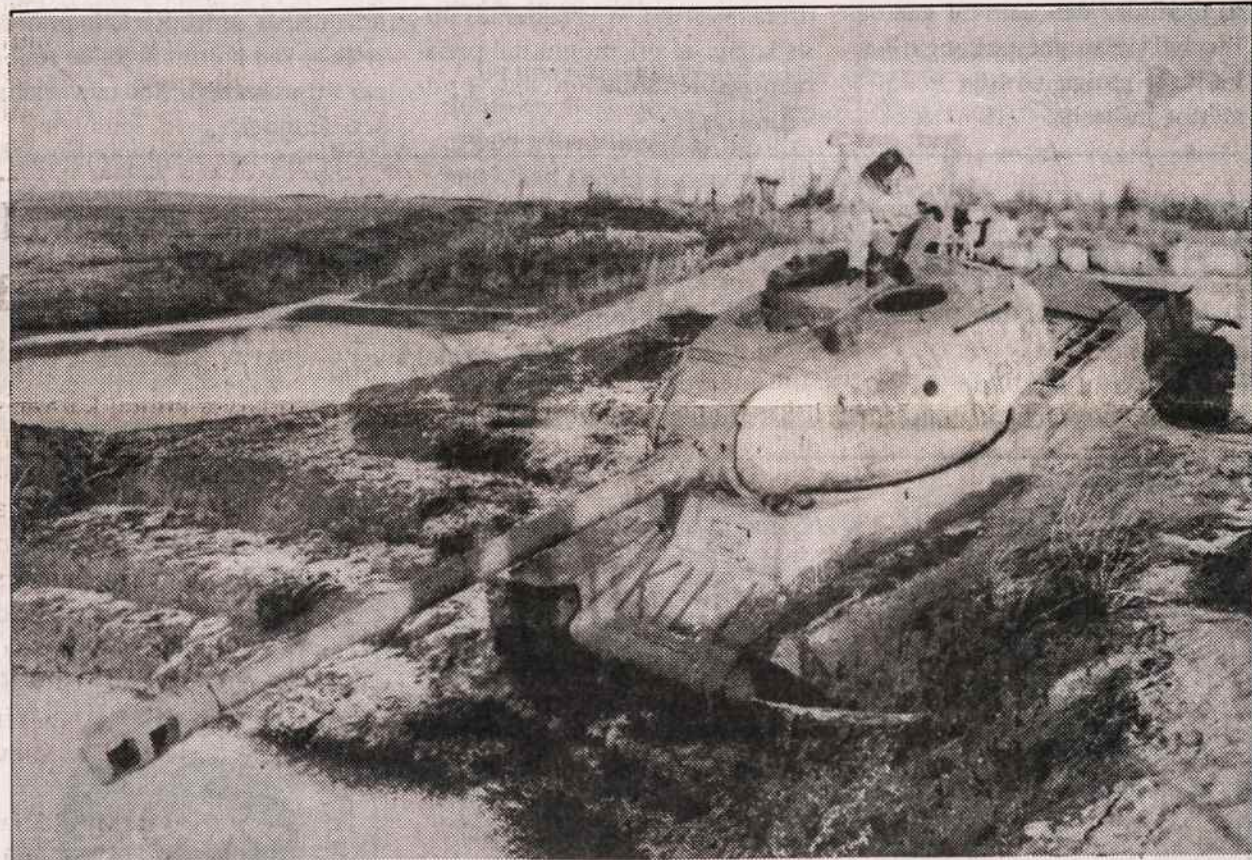
yra labai sunku, praktiškai beveik visai neįmanoma.

Todėl norima kreiptis į visus išėivijos ateitininkus prašydami Jūsų materialinės pagalbos šiam labai svarbiam ateitininkų projektui Lietuvoje įgyvendinti. Tikimės, kad Jūsų pagalbos dėka stovyklavietę greitai laiku bus galima sutvarkyti ir joje jaukiai jaustis ne tik Lietuvos jaunimas, bet ir atvykusieji jaunieji tautiečiai iš išėivijos. Didesniųjų aukotojų vardai bus įamžinti.

Lietuvos Ateitininkų Federacijos vardu pasirašė vysk. J. Preičkas, vysk. S. Tamkevičius ir kiti.

— Zoknių aerouosto, esančio Šiauliuose, laisvojoje ekonominėje zonoje norėtų įsikurti virš 100 užsienio firmų. Ekonomikos ministerija bando apskaičiuoti, kiek ir kokio dydžio lengvatų reikėtų Lietuvos laisvosios ekonomikos zonoms, kurios galėtų būti įsteigtos Klaipėdos mieste ir ooste, Šiaulių ir Kauno aerouostuose bei Vilniaus Šiaurės miestelyje, galbūt Kėdainiuose ir Panevėžyje.

— V. Bizokas, 37 m. metų amžiaus, paskirtas Kaune Lietuvos Veterinarijos Akademijos rektoriumi. Akademijos buvusiam rektorui R. Karazijai 1992 m. gruodžio mėnesį tapus Lietuvos žemės ūkio ministru, akademija iki šiol buvo be rektoriaus.

Sovietinis tankas, daugelį metų buvęs sovietinės armijos paminklu Salantų miestelyje, dabar palengva skęsta Orvidų muziejaus pelkėje. Viktoro Kapočiaus nuotr.

DARIUS IR GIRĖNAS

JŲ SKRYDŽIO
60 METŲ
SUKAKTĮ
PRISIMENANT

PAULIUS JURKUS

1912 m. Amerikos prezidentu buvo išrinktas Thomas Woodrow Wilson (1856 - 1924). Jis buvo 28-tasis JAV prezidentas, mokytas žmogus, profesorius ir gana judrus.

Prezidentas skelbia karą

Naujasis prezidentas respublikai davė mažųjų valstybių teises. 1916 m. perrinktas antram terminui, jis norėjo išvengti karo, bet drauge troško, kad nepralaimėtų nei Prancūzija, nei Anglija.

Vokiečiai tada be įspėjimo skandindavo laivus. Prezidentas Wilsonas pareikalavo, kad vokiečiai to nedarytų. Jie 1917 m. sausio 31 d. nota atmetė reikalavimą. Tai buvo lygu karo paskelbimui. Tai ir paskatino, kad Amerika paskelbtų karą Vokietijai. Prezidentas paprašė kongresą tai padaryti, ir jis paskelbė

karą.

Amerikoje buvo daug propagandos prieš Vokietiją, prieš jos militarizmą, nacionalistinį imperializmą. Pats Vilhelmas buvo vaizduojamas kaip Europos budelis.

Buvo skelbiama, kad reikia išvaduoti Europą ir jos tautas nuo Vokietijos grėsmės.

Tai ir sukėlė Amerikoje entuziazmą, tai palietė ir naujuosius ateivius. Visi pajuto reikalą, kad reikia prisidėti prie tų, kurie eina gelbėti jų paliktų kraštų. Todėl ir prasidėjo sąjūdis stoti savanoriais į Amerikos kariuomenę.

Stepas Darius stoja savanoriu į JAV kariuomenę

Stepas Darius nutraukė savo architektūros studijas ir 1917 m. balandžio 12 d. stojo savanoriu į Amerikos kariuomenę. Jis buvo

priimtas į Illinois valstijos I-ojo lauko artilerijos pulko bateriją C. Tuo metu tai buvo tautinės gvardijos pulkas; birželio 30 d. jis buvo paverstas į federalinės kariuomenės 149 lauko artilerijos pulką.

Stepas Darius visą laiką rašė savo dienoraštį. Rašė angliškai, nes taip reikalavo kariuomenės nuostatai. Gana daug laiškų irgi angliškai parašė namiškiams. Visas tai išliko, ir ta medžiaga pasinaudojo Petras Jurgėla, rašydamas lakūnų monografiją.

Pulkas išvykai į Prancūziją buvo telkiamas Sheridan Forte. Nuo balandžio 16 d. iki liepos 1 d. buvo bendras apmokymas, rikiuotė.

Apmokyta kariuomenė buvo vežama į New Yorką. Darius čia atvyko 1917 m. rugsėjo 5 d. New Yorko bazėje kraustė kariuomenės turtą ir pamatė karo lėktuvus. Netoliese buvo ir karo aviacijos mokykla, kurią jis aplankė, domėjosi apie sąlygas, kaip čia galima patekti. Bet tai buvo neįmanoma, nes daliniai buvo rengiami kelionei per Atlantą.

Jų stovykloje buvo 38,000 vyrų. Stovykloje rengėsi tapti telefonistu. Čia vyko ir kariuomenės paradas su aukštais svečiais. Teko būti ir braižytoju, nubraižyti prancūzų ginklus ir planus. Darbas turėjo būti kruopš-

tus ir tikslus. Stepas savo sesutei Kastei guodėsi laiške, kodėl jis nėra kare pirmose linijose, o turi būti čia braižytoju. Juk tokį darbą galėjo padaryti ir būdamas namie. "Man nemalonu ir gailiuosi, kad negaliu eiti į ugnies liniją ir kovoti taip, kaip ir kiti mūsų vyrai", — rašė jis savo sesutei laiške.

Motinai jis tų metų spalio 17 d. rašė:

"Brangioji mamyte, apsidraudžiau. Apdraudą, valdžia išmokėtų man mirus, arba jei likčiau invalidu. Jei žūčiau, tai ši apdrauda bus išmokėta ne iš sykiu, bet kiekvieną mėnesį po 57 dolerius. Tikiuos, kad tai būtų tau, mamyte, šiočia tokia parama".

Ši laiško ištrauka liudija, kokie buvo šilti Stepo santykiai su Chicagoje likusia šeima.

Išvyksta į Europą

Spalio 18 d. jie anksčiau rytą nuvyko į New Yorko uostą ir sulipo į laivą "President Lincoln". Laivas išplaukė tik 8 v. v. Drauge į Europą plaukė 4 transporto laivai, o juos lydėjo du karo laivai naikintojai ir kreiseris "Seatel", kad niekas jų kelionėje neužpultų.

Laive būdami, jie išgirdo, kad Amerikos kariuomenė jau spalio 26 d. pradėjo veikti Vakarų fronto pirmose linijose. Pirmasis

šūvis iš Amerikos artilerijos patrankos paleistas 6 v. Šovinio tūta pasiūsta prezidentui Wilsonui, kaip įrodymas, kad kariuomenė jau kariuoja už tautų laisvę.

Prancūziją jie pasiekė lapkričio 3 d. pradėjo kraustytis iš laivo ir žygiavo į St.-Nazaro stovyklą. Toliau savo laiškuose motinai jis aprašo, kaip yra įdomu sutikti prancūzų kareivius. Jie tik pirštais ir rankomis tegali išsireikšti, nes prancūzai nemoka angliškai, o Amerikos kareiviai — prancūziškai. Tačiau tas jų nevargina, nes jie visi yra tos pačios idėjos — kariuoja už tautų laisvę.

Savo sesutei Kastei jis primena, kad ramintų motiną. Tegu ji nesibijo. Amerikos kariuomenė, atvykusi į Prancūziją, jau sumušė vokiečių kaizerinę kariuomenę.

Telefonisto darbas

1918 m. sausio 2 d. Darius pradeda dirbti telefono centrinėje stotyje. Jis įjungiamas į telefono centrinės darbą. Teko net arkliau jodinėti, tikrinti naujas telefono linijas. Pulko telefono centrinėje jis buvo tretysis telefonistas.

Prieš išvykstant į frontą, buvo brigados manevrai ir pulko manevrai, kariuomenė buvo nuolat mankštinama, prižiūrima. Buvo

ir telefonistų pratimai. Telefono laidų kasdien tekdavo nutiesti po 13-15 mylių. Kasdien telefonu reikėjo priimti svarbius pranešimus ir juos perduoti viršininkams.

Buvo apmokomi, kaip elgtis su dujokaukėmis. Reikėjo pereiti per mirties kambarį, su kauce reikėjo taisyti telefonus, kalbėti, perduoti toliau pranešimus.

Žygiuoja į frontą

Paskui S. Darius su savo kariuomenės daliniu pro Paryžiu buvo nuvežtas į pafrontę. Sausio 24 d. atėjo įsakymas išvykti į frontą. Vidudienį viršila išrikiavo kuopą ir kuopos vadui pranešė, kad kuopa parengta kautynėms.

Visi buvo suskirstyti po penkis žmones. Eidami vieni nuo kitų paliko 75 žingsnių tarpą. Telefonininkų buvo 2 grupės ir 3 vežimėliai su telefono laidų špūlėmis.

12:30 v. išvyko į frontą. Vakare pasiekė fronto liniją, Stepas buvo paskirtas į nakties sargybą.

Tai buvo pozicinis karas. Vokiečiai ir sąjungininkai buvo išsikąsę gilius apkasus. Tarp tų apkasų buvo niekieno žemė, kuri irgi buvo apšaudoma, kartais nukrisdavo ir lektuvai. Naktį atšliaužę kareiviai ant milinių išvilkdavo sužeistuosius.

(Bus daugiau)

□ Rusijos parlamentas liepos 20 d. nubalsavo už tai, kad būtų suspenduotas Prezidento B. Jelcino gegužės 8-osios dienos įsakas dėl tūkstančių valstybinių įmonių privatizacijos. Liepos 21 d. parlamentas nubalsavo už tai, kad privatizacijos teisė iš valstybinio turto valdymo komiteto būtų perduota atskiroms ministerijoms ir departamentams. Tai yra antrasis smūgis Jelcino ekonominėms reformoms. Staigios Rusijos Prezidento, kuris yra atostogose, reakcijos nebuvo.

□ Armėnijos sostinėje Jerevane liepos 21 d. buvo nušautas 70-ies metų buvęs Armėnijos KGB šefas Marius Yuzbashian. Į jį šauta tris kartus apie 7 val. ryto parke, netoli jo namų. Yuzbashian yra antras buvęs aukšto rango komunistų pareigūnas nužudytas Armėnijoje per praėjusius tris mėnesius. Buvęs Armėnijos geležinkelio ministras buvo nušautas gegužės mėnesį.

□ JAV ir Baltarusija liepos 22 d. pasirašė susitarimą, pagal kuri Vašingtonas tiek pinigine ir ekspertų pagalbą buvusiai sovietinei respublikai, kad būtų įgyvendintas jos pasižadėjimas tapti nebranduoline šalimi.

□ Liepos 26 d. Ukrainos gynybos ministras Konstantin Morozov pradėjo dviejų dienų derybas su JAV valdžios pareigūnais dėl Ukrainos branduolinių ginklų arsenalo ir dėl karinių ryšių su JAV.

□ Rusijos parlamentas liepos 22 d. patvirtino 1993 m. biudžetą su didžiuliu deficitu. Tai gali sužlugdyti vyriausybės pastangas kontroliuoti pinigų emisiją ir 750% metinę infliaciją.

□ Japonijos ministras pirmininkas Kiichi Miyazawa liepos 22 d. paskelbė, kad pasitrauks iš valdančiosios liberalų demokratų partijos lyderio pareigų, jeigu jis nebus perrinktas ministru pirmininku. Šį jo pareiškimą iššaukė partijos pralaimėjimas naujo parlamento rinkimuose. Naujai išrinktas parlamentas susirinks rugpjūčio 2 d., kur, tikimasi, kad naujai

Aplink pasaulį

išrinktas ministras pirmininkas nebus liberalų demokratų partijos narys.

□ Armėnijos - Azerbaidžano karinis konfliktas Nagorno-Karabakh rajone liepos 21 d. atsinaujino. Buvo likusi tik viena diena iki numatytų derybų tarp Armėnijos ir Azerbaidžano karinio konflikto klausimais. Regionas buvo ramus nuo liepos 12 d., kada ten lankėsi Saugumo Tarybos atstovai.

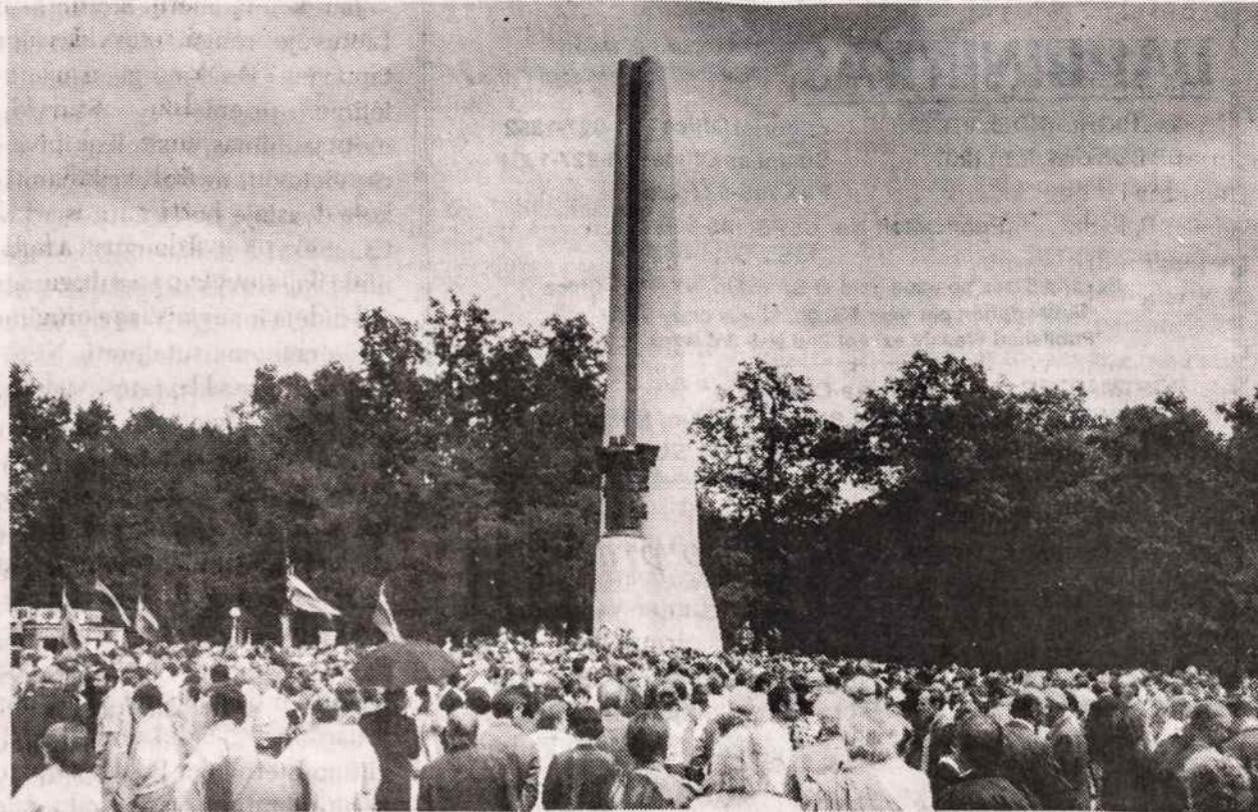
□ Rusijos Prezidentas B. Jelcin liepos 25 d. nutraukė savo atostogas ir grįžo į Maskvą. Jelcin pasakė, kad jis pasinaudos veto teise ir blokuos parlamento patvirtintą biudžetą. Neaišku, ar Prezidentas imsis kokių tai priemonių dėl parlamento sprendimų sustabdyti privatizaciją.

□ Rusijoje liepos 24 d. paskelbta pinigų reforma. Visi rubliai iki rugpjūčio 7 d. bus pakeisti naujais rubliais. Keitimo norma 35,000 (apie \$35) vienam gyventojui. Sutaupos bus išaldytos bankuose šešiams mėnesiams. Ši žinia sukėlė didžiulę paniką gyventojų tarpe. Liepos 26 d. vakare Prezidentas Jelcin pakėlė maksimalų pinigų keitimo limitą iki 100,000 rublių.

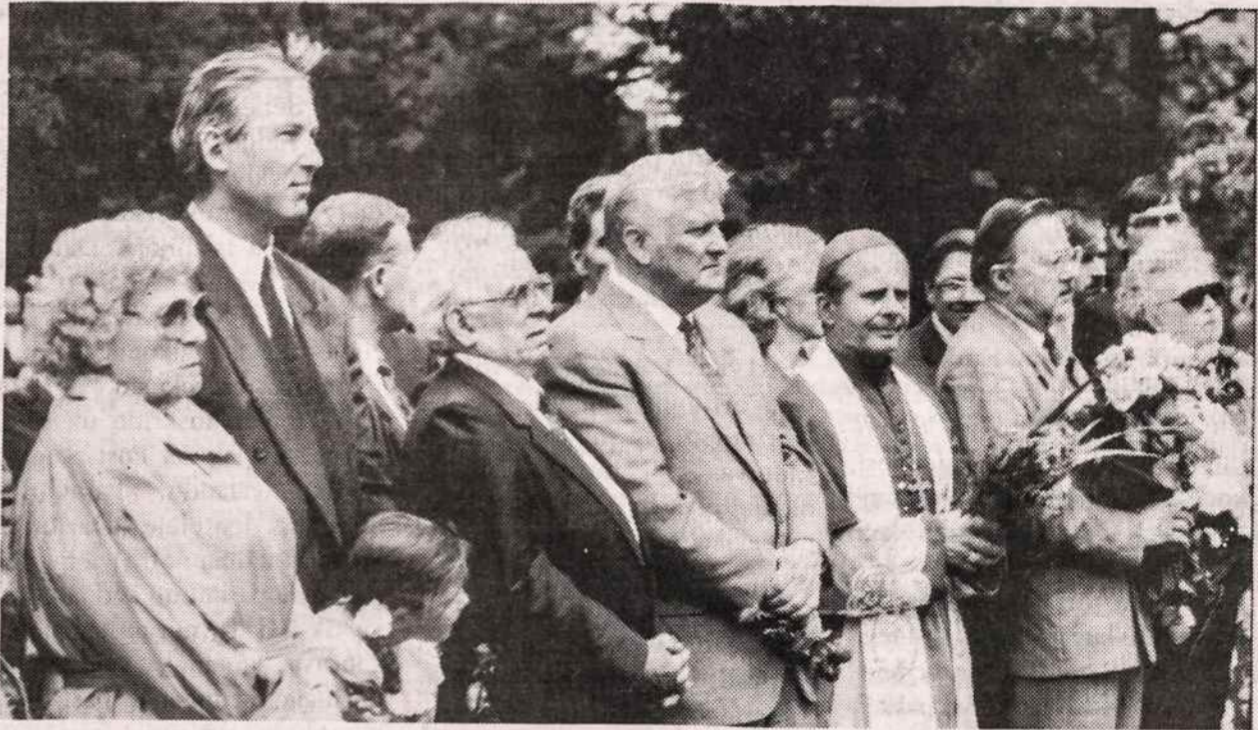
□ Pietų Afrikos Prezidentas F. W. de Klerk liepos 24 d. pareiškė, kad baltoji vyriausybė kontroliuos šalį iki sekančių metų balandžio mėn. daugiapartinį rinkimą.

□ Gruzija liepos 25 d. reagavo į Rusijos pinigų reformą. Ministras pirmininkas Tengiz Sigua per vietinę televiziją pareiškė, kad Gruzija ateinantį mėnesį turės jau savą valiutą.

□ Popiežius Jonas Paulius II liepos 11 d. trumpoje 15 minučių spaudos konferencijoje pasidalino mintimis apie būsimą kelionę į Lietuvą: "Man tai yra emociinga kelionė. Net jeigu aš niekada ten nebūčiau, Lietuva yra tam tikru būdu mano istorijos dalis, yra žmonių istorija ir Katalikų Bažnyčios istorija, yra paskutinis Katalikų Bažnyčios bastionas Europoje. Ji yra žmonės, kurie tikrai kentėjo už didžiulį idealą. Aš norėjau aplankyti Lietuvą anksčiau, ypač 600 metų Lietuvos krikšto jubiliejaus proga 1986 m., bet tai buvo neįmanoma. Dabar tai galima. Lietuva tai yra žmonės su didžiule istorija. Užtenka pagalvoti, kad jų kalba yra artimiausia sanskritui kalbai, o tai reiškia, kad kultūra ir kalba tęsiasi per ištais kartas ir, kad tai yra labai seni žmonės".

Kaune, Ažuolyne, liepos 17 d., minint Dariaus ir Girėno skrydžio 60 metų sukaktį, jiems atminti atidengtas paminklas. Viktoro Kapočiaus nuotr.

1993 m. liepos 17 d. Kaune pasitinkant Lituanicą III, pakilusią iš New Yorko. Iš k.: Ona Miklienė, Lietuvos premjeras Adolfas Šleževičius, JAV LB New Yorko apygardos pirm. Kęstutis Miklas, Lietuvos Prezidentas Algirdas Brazauskas, vysk. Sigitas Tamkevičius, seimo narys Vytautas Landsbergis, Gražina Landsbergienė. K. Miklas perdavė Prezidentui Laisvės statulos repliką, savo kalboje pasakydamas: "Tegu ši statula kartu su Lietuvos laisvės statula primena visiems, kad Lietuva visada siekė laisvės, trokšta būti laisva ir pasiryžusi amžiais būti laisva!" Antano Sūkkaus nuotr.

STOKIME NARIAIS Į LIETUVIŲ FONDA

ir didinkime turimus įnašus, nes Lietuvių fondas remia liuanistinį švietimą, mokslą ir jaunimą.

Lietuvių Fondo adresas — 3001 W. 59th Street, Chicago Ill. 60629

Pigios Kelionės į Baltijos Kraštus

\$
nuo
310

Kelionė į vieną pusę perkant ten ir atgal

TAUPLYK LAIKĄ . . . Su vieninteliu tiesioginiu skrydžiu nuo New Yorko Kennedy Airport iki Rigos Latvijoje. American Trans Air yra greičiausias kelias į Baltijos kraštus.

TAUPLYK PINIGUS . . . Palygink ir tauptyk su American Trans Air. Todėl kad Jūs nuspelnėt gerą patarnavimą, ir pigiausią kainą!

TAUPLYK NEPATOGUMUS . . . Su American Trans Air patarnavimais į Baltijos kraštus nėra jokio rūpesčio ar suspėsit į sekantį lėktuvą nes čia yra tiesioginis skrydis. NĖRA persėdimų. NĖRA laiko gaišimo. NĖRA bėdų!

Riga, Latvija	Skrydžio kaina
Birželio 1 iki rugsėjo 30	US \$480
Spalio 1 iki spalio 31	US \$405
Lapkričio 1 iki gruodžio 31	US \$310

Išvykstame kiekvieną trečiadienį ir šeštadienį

Ar Jūs skrendat darbo reikalais, ar pasimatyti su artimaisiais. Jūs norit ten nukeliauti ko greičiau. Nenorit persėsti, ar išleisti daug pinigų. American Trans Air's Tiesioginė Kelionė iš New Yorko iki Baltijos kraštų yra patogi, pigi ir paprasta. Argi ne taip Jūs visada ir norėtum keliauti? Paskambinkit American Trans Air arba savo Kelionių Agentui šiandien!

AMERICAN TRANS AIR

Užtikrinti keliones skambinkite 1-800-382-5892 arba savo kelionių agentui.

Kelionė į vieną pusę perkant ten ir atgal. Bilietus reikia įsigyti mažiausiai 21 dieną prieš išskrendant. Lėktuvai kursuoja tik savaitės dienomis, ne savaitgaliais. \$16 išvykimo mokestis. Multo ir imigracijos mokesčiai į kainą neįskaityti. Taip pat, bilietų perkant, reikia sumokėti \$10 apsaugai, \$3 patarnavimams, ir \$1.45 agrikultūrai.

MIRĖ DAIL. VIKTORAS VIZGIRDA

Centerville, Cape Cod, MA, liepos 10 d. rytą mirė dail. Viktoras Vizgirda. Pamaldos už velionį buvo vietos katalikų bažnyčioje. Palaidotas liepos 12 d. Jo pelenai netrukus bus pervežti į Lietuvą. Liko žmona ir sūnus.

-o-

Dailininkas Viktoras Vizgirda buvo gimęs 1904 m. sausio 14 d. Dominikonų viensėdyje, Garliavos valsčiuje, Kauno apskrityje. 1915-1920 m. mokėsi Kauno Saulės gimnazijoje, 1920 m. įstojo į Justino Vienožinskio įsteigtus piešimo kursus ir 1924 m. baigė jo vadovaujamą tapybos studiją Kauno meno mokykloje, gaudamas bronzos medalį už tapybos darbus. 1927 m. tapybą studijavo Paryžiuje.

Grįžęs į Lietuvą, nuo 1928 m. iki 1940 m. dėstė meno dalykus Raseinių ir Pegėgių gimnazijose, Kauno amatų mokykloje ir dažytojų kursuose Kaune.

Visa savo tapybos samprata jis buvo vakarietiškas modernistas. Norėdamas išjudinti lietuvių dailę iš stagnacijos, jis pats organizavo sąjūdžius ir dalyvavo kitų suorganizuotuose sąjūdžiuose, kurie skatino puoselėti progresyvios dailės idėjas.

Su dailininku A. Gudaičiu, J. Mikėnu, A. Samuoliu įsteigė dailininkų Ars kolektyvą. 1937-38 m. buvo Lietuvos dailininkų Sąjungos pirmininkas, 1940 m. Vilniaus dailės akademijos inspektorius, 1941 m. tos akademijos direktorius. Tas pareigas ėjo iki 1941 m. kovo 16 d., kada vokiečiai okupacinė valdžia uždarė visas aukštąsias Lietuvos mokyklas.

Artėjant rusų-vokiečių frontui prie Vilniaus, 1944 m. pasitraukė iš Lietuvos. Kaip karo pabėgėlis gyveno Vienoje, Tūbinge, Berlyne, Flensburge, Freiburge i. Bvr., Vokietijoje; 1946-49 m. buvo tapybos studijos vedėjas Taikomosios dailės mokykloje Freiburge. 1949-50 m. buvo administracijos tarnautojas prancūzų komisariate Badeno kraštui. 1949 m. buvo vienas iš steigėjų ir pirmasis Lietuvių dailės instituto pirmininkas. 1950 m. gruodžio 20 d. emigravo

į Ameriką ir apsigyveno Bostone, dirbo vitražų studijoje.

Dail. Viktoras Vizgirda buvo plataus masto dailininkas, kūrybingas, siekęs savo individualios interpretacijos. Jau savo kūrybos pradžioje savo meną vystė iš ekspresionistų tradicijų. Ieškojimuose ir meno raidoje nepasiklydo, išlaikydamas savo pasaulio vientisumą ir savitą tapybinį braižą.

Nuo 1930 metų dalyvavo visose Lietuvių nepriklausomų dailininkų draugijos ir Lietuvos dailininkų sąjungos rengtose parodose Lietuvoje, lietuvių dailės parodoje Rygoje, Taline, Pabaltijo valstybių dailės parodoje Oldenburge ir daugelyje kitų parodų. Jis daugelį metų dalyvavo ir Kultūros Židinyje rengiamose parodose Lietuvos nepriklausomybės šventės proga.

Lietuvoje jo kūrinių turi muziejai, eilė privačių kolekcionierių Vokietijoje, Amerikoje, Kanadoje. Jo kūrinių kolekciją turi ir pranciškonai. Kūriniai daugiausia yra sutelkti Kennebunkporto ir Brooklyno vienuolynuose bei Adomo Galdiko vardo galerijoje.

Dail. Viktoras Vizgirda tapė peizažus, naturmortus, portretus. Savo tapybą jis vystė iš gamtos. Gamta jam atskleidė savo mintį ir ritmą. Toliau jis pats individualiai interpretavo. Gamtos nekopijavo, nebuvo realistas, kieto akademinio realizmo net nemėgo ir prieš jį kovojo, tačiau gamta jam sukėlė naujus minčių pasaulius, ir juos jis tapė, kaip pergyveno, kaip jautė.

Gamtovaizdžiuose pabrėždavo ritmą. Kartojasi stiprūs medžių užbrėžimai, medžių šakų pastatų užakcentavimai. Tai savotiško ritmo tapyba, kurios pradžia yra gamtovaizdžiai.

Vizgirda tapė ir portretus. Pavėikslai didelio formato. Žmogus atpažįstamas, bet nutapytas labai apibendrinančiomis formomis. Rankos dažnai paliekamos gana grubios. Portretai ornamentuojami gausia augmenija.

Tapė labai rūpestingai, dėdamas bent kelis sluoksnius dažų. Taip kiekvienas plotelis yra

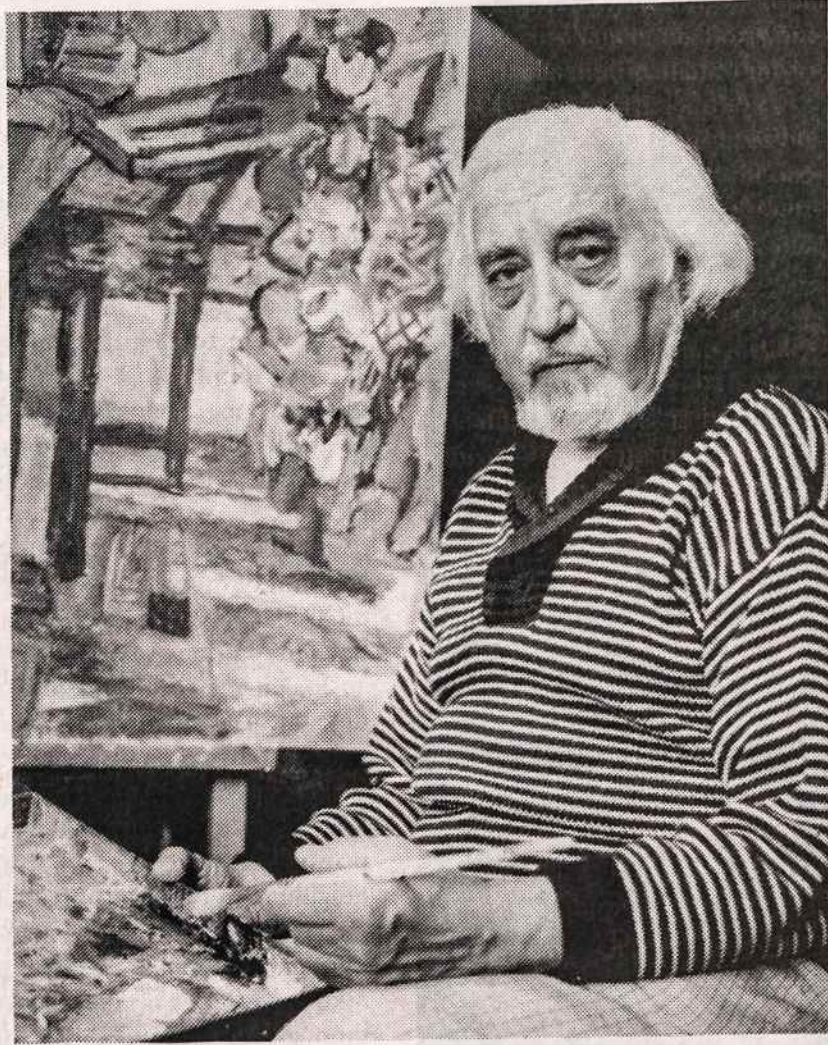
prisotintas įvairių tonų, pustuonių. Tai tikrai sodri, iš gamtos atėjusi tapyba.

Akrilinius dažus naudojo su dideliu pamėgimui. Jis pradėjo išreikšti paveikslų spalvinį sodrumą, pabrėžti ritmus. Anksčiau V. Vizgirdo kūryba kolorito atžvilgiu buvo spalvinga, o paskutiniaisiais metais spalvingumas mažėjo.

Maždaug prieš 30 metų dailininkas Vizgirda organizavo pasipriešinimą prieš kultūrinį nuosmukį, rūpinosi, kad menas būtų pažangus, atsikratęs siauraus realizmo. Jis buvo aktyvus dailės žmogus. Vasarą atvykdavo į Kennebunkportą su savo molbertu ir dažais. Studijoje visada būdavo švaru. Dailininkas mėgo svečius, kurie domėjosi menu.

Dail. Vizgirda priklausė pirmai dailininkų kartai, kuri baigė lietuviškąją meno mokyklą. Jo kūryba rodo, kad mokykla buvo gera, skatinanti ir ugdomi menininką. Lietuviškai dailei dail. Vizgirda paliko didelius turtus.

Būtų gera, kad velionį dailininką paminėtų bent Bostonas ir New Yorkas, nes čia jis dažniausiai būdavo, dalyvaudavo parodose, skaitydavo paskaitas. (p.j.)

Dail. Viktoras Vizgirda. Nuotr. K. Daugėlos

VYČIAI RUOŠIASI SEIMUI

Lietuvos Vyčių centro valdybos 1993 m. antrasis posėdis įvyko birželio 19 d. Maironio Parke, Worcester, MA. Susirinko apie 30 narių bei svečių. Juos globojo 26 kuopa.

Pirmininkė Pranė Petkuvienė pradėjo posėdį, ir pakvietė Centro apskrities pirmininką dr. Joną Baltrū sukalbėti maldą.

26-tos kuopos pirmininkė, Garbės narė, Rita Pinkus pasveikino svečius ir palinkėjo sėkmės.

I vicepirmininkė Evelyn Oželis informavo, kad pakeista Lietuvos Vyčių konstitucija jau paruošta spausdinimui "Vytyje". Ji bus aptariama per seimą.

Pirmininkė pranešė, kad neseniai mirusį Marcelę Aleksienę testamentu Vyčiams paliko dosnią sumą. Velionė buvo a. a. muz. A., Aleksio, sukurusio muzika Vyčių himnui, našlė. Savo testamentu Vyčiams dosniai prisiminė ir garbės narys a. a. Juozas Boley-Bulevičius.

Vidurinio Atlanto apygardos pirm. Bernice Aviža supažindino

IŠ LIETUVOS

— Pasaulio Sveikatos organizacijos duomenimis, 55% Lietuvos vyrų ir 10% moterų yra reguliari rūkoriai. Pagal rūkymo paplitimą vyrų tarpe Lietuva pirmauja Europoje.

— Martynas Jankaus, didžiojo varpininko, Mažosios Lietuvos patriarcho, palaikė atvežti iš Vokietijos ir gegužės 30 d. perlaidoti M. Jankaus gimtųjų Bitėnų kapinaitėse, netoli Rambyno kalno.

— Kauno arkivyskupijos dvasininkai išsirinko kunigų tarybą. Į ją įeina dekanas mons. Vincencas Jalinskas, klebonas Eugenijus Bartulis ir karo kapelionas kun. Alfonsas Bulotas.

— "Project Orbis" lėktuvu į Vilnių atskrido užsienio akių gydytojai nemokamai konsultuoti ir operuoti sunkiausiai Lietuvos liginus. Vilniaus aerouosto administracija paprašė už trapo (kopėčių) nuomą \$7 per valandą.

— Branduolinių ir radiacinės saugos naujai įsteigto konsultacinio komiteto vadovu paskirtas J. Vilemas — Lietuvos energetikos instituto direktorius, valstybės konsultantas atominės energetikos klausimais. Šio komiteto darbe taip pat dalyvaus Rusijos Federacijos, Suomijos, Švedijos, Ukrainos, Vokietijos ir kitų šalių ekspertai.

Nutarta, kad Evelyn Oželis (Chicago, IL) ir Dalia Bulvičiūtė (Manhattan, NY) atstovaus Vyčių centro valdybai per Dariaus ir Girėno 60 metų minėjimo iškilmes, šiuose miestuose.

Lietuvos reikalų komiteto pirmininkas ir komiteto biuletenio redaktorius Vincentas Boris pranešė, kad seimo pamaldų mišiolėliai jau paruošti.

Per seimą garbės narystės bus suteiktos ambas. Stasiui Lozoračiui ir solistui bei Vid. Amerikos apygardai pirmininkui, solistui Algirdui Brazuiui.

Iš kandidatų "Lietuvos bičiulio" premijai laukiamas atsakymas.

Gautas kvietimas iš 16 kuopos Chicagoje ten ruošti 81-mą seimą. Patikėtinis Petras Zansitis perdavė kvietimą. Kitų vietovių galimybės bus svarstomos seimo metu.

Seimo rengimo komiteto pirmininkė Ruth Serafinas apibūdino šių metų seimo eigą.

Kitas centro valdybos posėdis bus prieš seimą Worcester, MA.

Bill Piacentini, Stipendijų komiteto pirmininkas, posėdį užbaigė maldą. Pakiliai buvo sugiedotas Vyčių himnas.

Dalia Bulvičiūtė

Vatikano išleistame artimiausių Popiežiaus Jono Pauliaus II užsienio kelionių tvarkaraštyje daugiausia tolimi maršrutai.

Rugpjūčio 9 d. Popiežius išskris į Kingston, Jamaica. Čia Jonas Paulius II susitiks su premjeru ministru ir su mandagumo vizitu aplankys politinę opoziciją. Rugpjūčio 10 d. vakare Kingstono nacionaliniame stadione Popiežius laikys mišias.

Toliau kelionė tęsis Meksikos Yucatan pusiasalyje, kur Šv. Tėvas apsisistos Meridoje. Čia jis susitiks su vietinių Izamalo gyventojų atstovais, taip pat planuojamas susitikimas su Meksikos Prezidentu. Nepaisant to, kad Meksika turi didelį Romos katalikų skaičių, diplomatiniai santykiai su Vatikanu buvo užmezgti tik mažiau negu prieš metus po daugiau kaip šimto šaltų santykių metų.

Rugpjūčio 12 d. Popiežius atvyks į JAV, Denverį. Pirmausia, Šv. Tėvas su mandagumo vizitu susitiks prezidentą B. Clinton Regis universitete. Šis susitikimas bus

pirmasis Popiežiaus susitikimas su naujuoju JAV Prezidentu.

Pagrindinė Šv. Tėvo 60-osios užsienio kelionės priežastis - noras susitikti su jaunimu iš viso pasaulio Denveryje, kur katalikai švęs tarptautinę jaunimo dieną.

Posusitikimo su JAV Prezidentu Popiežius kalbės jaunimui Denverio Mile High stadione.

Rugpjūčio 13

d. rytuose Popiežius su vyskupais miesto katedroje laikys mišias. Likęs laikas yra laisvas, kurį galvojama, kad Popiežius praleis kalnuose.

Rugpjūčio 14 d. rytuose Popiežius sugrįš į miesto katedrą, kur laikys kitas mišias jaunimo forumo delegatams. Šv. Tėvas tos pačios dienos popietę melsis McNichols arenoje. Tos pačios dienos vakare Popiežius kalbės jaunimui miesto Cherry Creek parke. Tame pat parke rugpjūčio 15 d., sekmadienio, rytuose Šv. Tėvas laikys iškilmingas mišias.

Rugpjūčio 15 d. po pietų Popiežius susitiks su JAV Vietnamo katalikų atstovais McNichols arenoje. Tos pačios dienos vakare Šv. Tėvas išvyks atgal į Romą.

— Kun. prof. dr. Viktoras Butkus, ilgametis Kauno Tarpdiecezinės kunigų seminarijos rektorius (1962-1989) bei teologijos fakulteto dekanas (1989-1993) ir Vytauto Didžiojo universiteto senatorius bei Teologijos-filosofijos fakulteto dekanas (1989-1993) staiga mirė liepos 15 d. Kun. Butkus visą savo energiją ir išsilavinimą atidavė jaunomenei ugdyti.

— PLB valdyba nauju savo atstovu Lietuvoje paskyrė Juozą Gailą, ėjusį JAV LB-ėje įvairias atsakingas pareigas.

— Antanas Mončys, skulptorius, ištiktas širdies priepuolio, liepos 10 d. staiga mirė Paryžiuje, kur jis nuolatos gyveno.

— V. Valatkaitis ir V. Ogdenas, JAV firmos "Interatlantic Trade and Development" savininkai, į Lietuvą atvežė \$40 milijonų lengvatinį kreditą su 5% metinėmis palūkanomis. Kartu su "Lietuvos buitijos technika" firma steigia bendrą įmonę, kuri pirsks ir pristatys naftą į Mažeikius, o čia pagamintus jos produktus parduos Lietuvoje ir užsienyje.

— Vasario 16-osios gimnazija Vokietijoje naujuosius mokslo metus pradės rugpjūčio 30 d. Bendrabutis veiks nuo rugpjūčio 29 d. Mokiniai priimami į visas klases.

— US-Baltic Foundation direktorių taryba išrinko naują vadovybę 1993-94 metams: pirmininkas William C. Altman — Houston, TX, prezidentas — Linas J. Kojelis — Washington, DC, sekretorius — Joseph Lukitsch — Alexandria, VA, išdinininkė — Ofelija L. Baršketytė — Chicago, IL. Ši organizacija, įkurta 1990 m., rūpinasi teikti visokeriopą pagalbą Lietuvai, Latvijai ir Estijai.

— Brigham Young universiteto, Provo, UT, didžiausio ir žymiausio mormonų universiteto šokių fakultetas paskyrė Vyto Beliajus vardo metinę stipendiją dviem studentams, pasižymėjusiems tautiniuose šokuose. V. Beliajus, tautinių šokių specialistas ir "Vilties" žurnalo redaktorius bei leidėjas, mano esąs vienintelis ne mormonas, kuriam suteiktas toks įvertinimas.

— Š. Amerikos Baltiečių ir Lietuvių 1993 m. lengvosios atletikos pirmenybės įvyks rugpjūčio 11-12 dienomis Aldershot High School, 50 Fairwood Pl., West Burlington, Ont. Pirmenybės vykdys Toronto PPSK Aušra, talkinant Hamiltono LSK Kovui.

— Pereitame "Darbininko" numeryje, penktame puslapyje išspausdintas reportažas apie Alabamos Šekspyro Festivalio spektaklį. Atsiprašome, kad prie pastovaus mūsų bendradarbio Alfonso Nako pavardės buvo pridėtas Adolfo vardas.

— Nauji Darbininko skaitytiniai: Mrs. Lucy Gaidelis, Brighton, MA; Mr. & Mrs. A. Ruginius, Bloomfield Hills, MI; A. E. Daukantas, Santa Monica CA užsakė Mrs. Nastei Mimgaudis, Quincy, MA.

Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Pirmenome, kad "Darbininko" metinė prenumerata tik 30 dol.

LDDP ATOSTOGŲ METAS

Su viltimi ir švytinčiais veidais liepos 16 d. Lietuvos Seimo nariai giedoję himną, užbaigdami pavasario sesijos darbą. Atostogos! Šiame jos ypatingas - atostoginiai gauti litais. Todėl juos suskaičiavus, galima patraukti ir i...

... Palangą. Būtent Palangon dviem savaitėm išvyko Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas, pasiėmęs 560 litų atostoginą. Norėtų ir tėviškę Ignalinos rajone aplankyti. Tačiau visus tuos planus jis atideda antrai rugpjūčio pusei. Mat Seimo pirmininkas privalės laikinai pavaduoti atostogaujantį Prezidentą.

LDDP frakcijos seniūnas Justinas Karosas turi viliojanti pasiūlymą paviešėti Vokietijoje, tačiau nusprendė "pasislėpti nuo civilizacijos", kaip ir kiekvieną savaitę, savo sodyboje, Trakų rajone. Prieš 12 metų nusipirko "lūšną" (tų metų įstatymai tai griežtai draudė, bet išrinktiesiems, žinomą, išimties), susiremontavo, išveisė sodeklį. Per atostogas Karosas norėtų baigti reaguoti reabilituoto daktaro disertaciją "Socialinio pažinimo problema". Gal teks kartą per savaitę važiuoti į Vilnių parlamentiniais reikalais. Tiesa, Seimo LDDP frakcijoje visą laiką budės bent vienas patarėjas (budėjimo tikslas, tikriausiai, yra tas, kad nebūtų nukrypta nuo LDDP linijos).

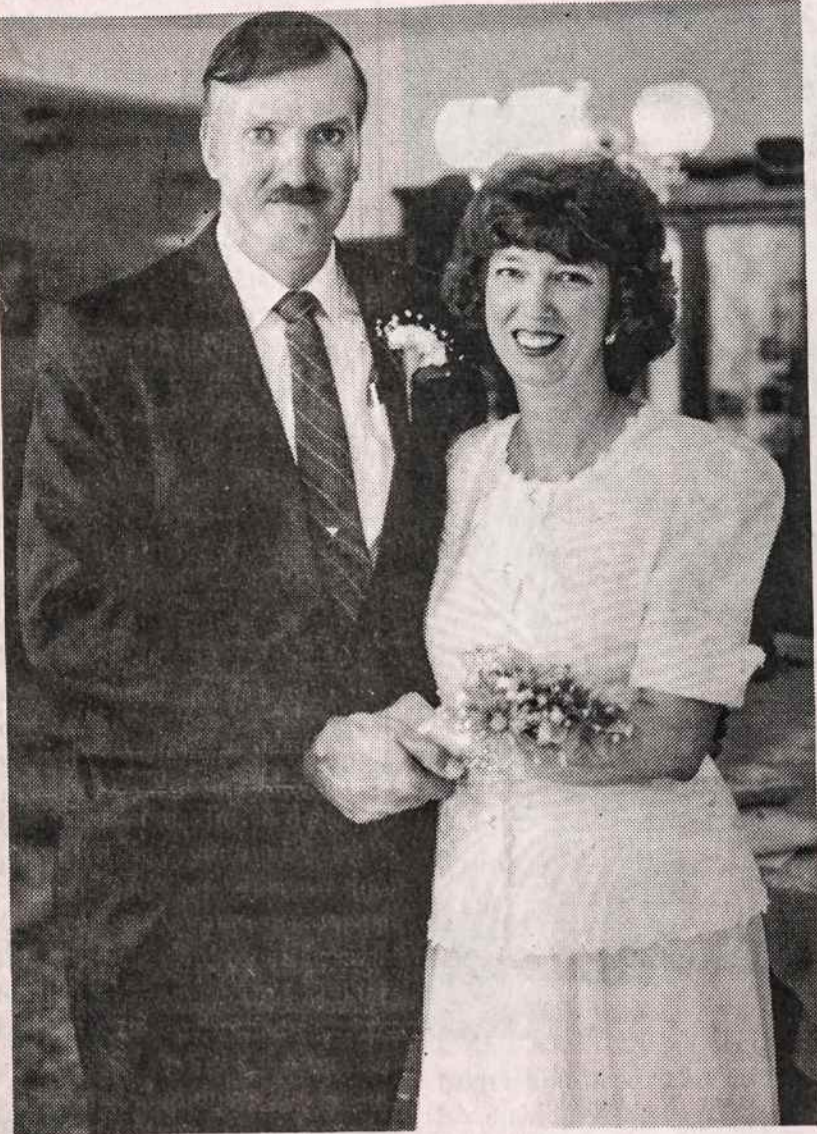
Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas, LDDP frakcijos narys Kęstutis Jaskelvičius laimingesnis už kolegą Karosą, kuris tik pirmadieniais vėl būna "normalus žmo-

gus" - po viešėjimo kaime. Jaskelvičius kiekvieną rytą pasitinka sodyboje tame pačiame Trakų rajone, pamelžia karvę ir dumia į Seimą. Pagrindinis krūvis, žinoma, tenka žmonai, kuri ir atgavo tuos 40 hektarų. Pulkas vištų, žąsų, kelios kiaulės sunaudojamos vietoje, nes šeimoje galima suskaičiuoti 10 narių. Iš 20 hektarų pasėtų kviečių gautą derlių ketinama parduoti.

O Lietuvos Prezidentas Algirdas Mykolas Brazauskas, kurio atostogos numatytos nuo liepos 19 d. iki rugpjūčio 15 d., dvi savaites su šeima praleis Nidoje. Prezidento vasaros rezidencijai skirtąją buvusią Kosyginov vilą nuspresta remontuoti, tad Prezidentūra metams išsinuomavo "Rūtos" poilsio namuose du liukso kategorijos numerius. Vienas skirtas Prezidentui ir jo šeimai, kitas - apsaugai. Vienam žmogui gyvenimas "Rūtoje" su maistiniu kainuoja apie 35 litus. Prezidentas turės sumokėti tik už maistą. Daugiau nei 1000 litų, toks Prezidento liepos mėnesio ir atostogų atlyginimas, tikrai užteks.

Prezidentas svajoja, kad grįžus į Vilnių, per dvi likusias savaites ko nors neįvyktų, tada jis suspėtų aplankyti tėvą Kaišiadoryse, draugus, gimines.

Prezidento atostogos trumpos, lyginant jas su bendražygių Seimo narių. Seimas atostogaus iki rugpjūčio 10 d. Taigi, ir išrinktiesiems laikas pailsėti, tik tų darbo "bičių", kuriomis žadėjo LDDP pasirūpinti, nei Palangoje, nei Nidoje nematyti... A. J.

Debbie ir Vitas Dėdinai

ATNAUJINO MEILĖS PAŽADUS

SUNNY HILLS, FL

Liepos 3 d. Vitas Dėdinai vedė Debbie Dėdiniene. Pavardė ta pati, tai kaip čia dabar? O istorija štai kokia. Vitas, dar labai jaunas, tarnaudamas JAV kariuomenėje, vienoje Missouri bazėje, prieš 17 metų vedė mergaitę Debbie Stinson. Nors po poros metų susilaukė sūnaus Leonardo, vėliau nuėjo kas sau gyventi. Bet abipusė meilė nenustojo rūpenti, ėmė vis labiau užsiliepsnoti ir antrą kartą nuvedė prie altoriaus.

Sutuoktuvės įvyko, kaip minėta, liepos 3 d. antrą valandą po pietų, Šv. Teresės bažnyčioje, Sunny Hills, FL. Mišių metu sutuoktūvių apeigas atliko parapijos klebonas kun. Francis Szczkutowicz. Jis pasakė ir pamokslą. Skaitymus atliko jaunojo brolio Stasio žmona Cynthia. Vargonais grojo Genė Beleckienė. Skambią giesmę "Aleliuja, Aleliuja" duetų pagiedojo Onė Adomaitienė ir Albina Vyšniauskienė.

Tą pačią dieną, 4 v. po pietų, į parapijos salę susirinko apie 70 kviestų svečių, didelė dauguma Sunny Hills gyventojai.

Jaunuosius prie durų su duona, druska ir vynu pasitiko motina Viktorija Dėdiniene, gražiai naujaugęs 15-metis sūnus Leonardas, brolienė ir brolis.

Oficialiai puotos programai vadovavo Klemensas Žukauskas (kas būtų, jeigu čia Klemenso nebūtų?). Šampano tostą už jaunųjų laimę ir sveikatą pakėlė brolis Stasys. Tuomet skardžiai nuaidėjo "Valio, ilgiausių metų..., laimingųjų metų..." ir, kas Sunny Hills reta, "vaisingųjų metų jums, valio!" Kun. Izidorius Gedvilai sukalbėjęs maldą, prasidejo puota. Vaisėms įpusėjus, dar kartą prašneko K. Žukaus-

kas. Jo pakviesti, LB Sunny Hills apylinkės vardu sveikino pirm. Alfonsas Vėlavičius, o parapijos — klebonas F. Szczkutowicz. Pagaliau prabilo Debbie, paskui Vitas. Jie dėkojo motinai Viktorijai, kuri buvo vestuvių puotos planuotoja ir vykdytoja, o taip pat dar keliolikai asmenų (įvardijo pavardėmis), kurie motinai talkino.

Vitas, nors tebėra geriausiuse amžiaus metuose yra matęs šilto ir šalto. Baigęs Šv. Antano lietuvišką gimnaziją Kennebunkport, ME, įstojo į New Yorko universitetą, NY. Po dviejų metų pasitraukęs, buvo priimtas į U.S. Air Force, tapo atominių ginklų techniku ir kaip instruktorius darbovisi JAV karinės bazėse Turkijoje, Graikijoje ir Anglijoje. Po 20 metų išėjo į pensiją. Šiuo metu laikinai vairuoja ilgų distancijų sunkvežimius. Tikslas: "Noriu pamatyti visą Ameriką!"

Debbie bakalaurės laipsniu baigė Missouri State University, Warrenburg, MO. Jos specialybė — verslo administracija (Business Administration).

Gražiausia yra tai, kad jaunieji ir sūnelis apsigyveno Sunny Hills. Debbie ieškos darbo savo specialybėje. Tik kažki kaip bus su Vito sunkvežimiais? Gal geriau visos Amerikos nebepamatyti, ar ne, Vitai? Gyvuokite!

Alfonsas Nakas

Nemyli

Svečių kambary sėdi porėlė susižadėjusių. Ketverių metų merginos broliukas, žvilgterėjęs pro raktą skylutę, įbėga į valgomąjį pas motiną, sakdamas: — Mamyte, mūsų Onutė tam ponui nepatinka!

— Iš kur žinai, sūneli? Kas atsitiko?

— Mamyte, jis užgesino šviešą, kad jos nematytų.

LINKSMAI IR RIMTAI APIE SPORTĄ

Kai kuriuose mūsų laikraščiuose (ne vien išeivijoj) kartais skaitome labai jau "limonadiškus" futbolo ar krepšinio rungtynių aprašymus. Vienas veteranas sporto mėgėjas šia proga siūlo tokį, jo įsitikinimu, "kreivai tobulą" futbolo rungtynių aprašymą. Su mažais ar didokais nukrypimais, juo galėtų sekti mažiau patyrę korespondentai.

"Pradžioje reikia paminėti, kad rungtynių pirmose minutėse mūsų šaliai buvo pametę nervus, bet tuoj pat juos susirankiojo ir, apsipaziinę su prieššininkais, pradėjo tarpusavyje ginčytis, reikalaujanti.

Po keliolikos minučių, nors mūsų šaliai visą laiką atakavo, prieššininkai per nesuipratimą, nelaukta, netikėtai ir nepelnytai įnešė įvartį. Buvo gryniausiuojuoju, nes vienas iš mūsų gynėjų buvo išėjęs iš aikštės ir kalbino gražią žiūrovę eiti į kino teatrą. Tačiau mūsų vienuolikė nenusiminė, sutirštino pasiryžimą, sukaupe jėgas. Pradėjo kaip ir pypkės derintis, papylė saują futbolo deimaniukų ir toks bei toks (pavardė) iš labai sunkios padėties, klūpdamas ir kitus klūpdamas, nelaiškai ir užtikrintai išlygina įvartį santykį 1:1.

Po to mūsų šaliai žavėjo savo deriniais, džiaugsmo ašaromis virkdė žiūrovus kaip kokie ansambliai ar mėgėjiški vaidiliai, bet įvartį nebuvo. Teisėjas aiškiai palaikė svetimuosius, vis ieškodavo juokingų priekabių. Esą, kamuolys, iš užribio ne taip įmestas, vieno mūsų šaliai batas kreivas, kelnaitės per ilgos, ar per trumpos. Mūsų vyrų didvyriškai kentė ir sukandę dantis kovoją už galutinę pergalę.

Antrame kėlinyje vienas iš mūsų žaidėjų (pavardė) iš kokios pusmylės įzvimbino dar vieną gabalą. Dėja, svetimtaučius lydėjo laimė — jie ne tik išlygino, bet, be jokio reikalo persivėrę, nepelnytai nulėmė savo naudai 3:2. Nors ir pralaimėjo, mūsų šaliai už prieššininkus techniškai ir taktiškai buvo visą galva pranašesni".

-o-

Pastaba: panašiai galima rašyti ir apie krepšinį, tik čia vis minėti, kad Lietuva, Europos meisteris 1937 m. ir 1939 m., taip ir liko nenugalėta. Šiomet Lietuvos vyrų rinktinė dar kartą išreiškė savo nekaltybę Europos pirmenybėse, nes birželio pradžioje atrankinėse varžybose Vroclave (Breslau) neįstengė patekti į 28-sias Europos pirmenybes 1993 m. Vokietijoje. Tuo būdu liko teisi "Lietuvos aidų" bendradarbiu, neseniai džiūgavusi, kad Lietuva Europos pirmenybėse iki šiol taip ir liko nenugalėta. O Vroclave prieš pir-

masias rungtynes su Baltarusija (po matytus baltarusių treniruotės) lietuvių rinktinės vadovai sakė: "Tuos vaikus turime nugalėti" ("Lietuvos rytas"). Lietuva pralaimėjo 80:88. Pasak vieno iš trenerių Jovaišos, "gynyba buvo tragiška. Ne tik nežinojome, kaip apsiginti, bet ir pulti nesugebėjome".

Grįžkime prie futbolo. Po Lietuva-Danija rungtynių Vilniuje 1992 m., Chicagos "Draugas" rašė, kad tai "esą buvusi didelė staigmena: gerai sukovoję Nemuno krašto futbolininkai išplėšė lygiąsias — 0:0, tuo nustebinti.

dami ne tik Europą, bet ir pasaulį". Smagu, kad lietuvių sužadė lygiomis su naujuoju Europos futbolo meisteriu, bet užsienio spaudoj, kiek teko pastebėti, tos rungtynės tik trumpai paminėtos.

Jei jau įsibėgėjome stebinti ne tik Europą, bet ir pasaulį, kodėl trečioje Europos grupėje (atrankoje pasaulio pirmenybėms), Lietuva po 10 rungtynių turi tik 7 taškus, užima penktą vietą iš septynių (užpakaly Latvija ir Albanija) ir mažai vilčių, kad galėtų pasistūmėti į ketvirtą vietą, kur dabar Šiaurės Airija (10 tšk.).

Lietuvai liko dvejios rungtynės, Šiaurės Airijai trys. Pasaulio pirmenybėse 1994 m. JAV miestuose galės dalyvauti tik dvi pirmosios grupės (Europoje tų grupių yra šešios). Lietuvos gr. daugiausia vilčių turi trys kandidatai: Airija, Danija, Ispanija.

Lietuvos krikščionių demokratų partijos centrinės valdybos narys Egidijus Vareikis, iki 1993 m. vasaros atlikinėjęs praktiką Tarptautinių santykių institute Ženevoje, parvykęs Velykų, "Kauno dienoje" ragino lietuvius "nustoti save plakti". Vis dėlto reiktų liautis save be reikalo pagyrūniškai į aukštumas kelti, kad ir sporte.

K. Čk.

T. PUKŠTYS — JAV REKORDININKAS

Tomas Pukštys, 25 metų amžiaus vyras iš Chicagos, birželio 19 d. Eugene, OR įvykusiose JAV lengvosios atletikos pirmenybėse užėmė I vietą ir pateko į JAV rinktinę, kuri rugpjūčio 14-22 dienomis varžysis pasaulio pirmenybėse Stuttgarte, Vokietijoje. Tačiau jo pasekmė čia nors ir buvo gana gera 83.06 m (272.6 pėdos), buvo kiek blogesnė negu JAV rekordas, pasiekta 1986 m. Tomo Petranoffo. Tačiau šį rekordą jis viršijo varžybose Suomijoje birželio 26 d., kuomet jis ietį nusiviedė 85 m 70 cm (281.2 pėdas).

T. Pukštys, kuris šį pavasarį buvo pelnęs dvi gražias pergales Kanadoje, visus nustebino savo pasirodymu Eugene mieste. Šis JAV olimpietis pagerino varžybų rekordą, o taip pat ir Eugene miesto stadijono — Hayward Field rekordą, antroje vietoje gerokai atsilikęs buvo Art Skip-

per, o trečioje — Ed Kaminski. Jie irgi pateko į JAV rinktinę.

Šį mūsų šaliai laimėjimą plačiai aprašė JAV didžioji spauda, o Eugene miesto laikraštis "The Register-Guard" birželio 20 d. laidoje nemaža vietos skyrė vien tik ieties metimo varžyboms, pažymėdamas Pukščio lietuvišką kilmę ir cituodamas jo pareiškimą, kad jis nelabai jaudinasi dėl rekordo pasiekimo, tačiau daugiausia dėmesio skiria technikai ir agresyvumui. "Tolimi metimai ateis ateityje", — kalbėjo Pukštys to laikraščio pranešimu.

Varžybose Suomijoje, kur dalyvavo beveik visi geriausieji (nebuvo tik Železny ir Backley) pasaulyje ietininkai, Pukštys

užėmė trečią vietą (po rusu Sasi-movich).

Tomo Pukščio tėvas Romas, kuris Chicagoje vadovauja "Transpak" siuntinių į Lietuvą bendrovei (bendrovės skyriai yra daugelyje JAV miestų, Lietuvoje), telefonų kalbėjosi su sūnumi po šio JAV rekordo pasiekimo. Tomo džiaugėsi savo neeiliniu pasiekimu, tačiau dar sakėsi siekiant geresnių rezultatų. O tokiems jis turi daug galimybių, nes Suomijoje gyvena beveik visi žymieji pasaulio ieties metikai, tad būsimose varžybose jis susitiks su geriausiaisiais ietininkais pasaulyje. "Tik varžantis prieš geriausius pasaulyje, galiu tobulėti", — kalbėjo Tomas.

E. Šulaitis

Ona Mikulskienė, buv. Lietuvos Tautinio meno ansamblio Čiurlinio kanklių muzikos orkestro vadovė, išvyko į Lietuvą atidaryti Čiurlionio ansamblio parodos. Kartu nusinešė į Vilnių "Aukso knygą" ir ansamblio vėliavą. Vlado Bacevičiaus nuotr.

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS

Jūs galite namuose klausytis gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei išsigysite trijų kasečių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.

(Persiuntimui pridėti 2 dol.) Dėl užsakymų skambinti Darbininko administracijai 9 val. - 4 val. p. p. tel. 718 827-1351 arba rašyti: Darbininkas (administr.) 341 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

NYC - Vilnius - NYC \$810 for 2 weeks
\$875 for 3 months

NYC - Riga (one way) \$450

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

LIETUVIŠKA KOMPANIJA IŠ CHICAGO

atlanta IMPORT EXPORT
Trumpiausias kelias į Lietuvą
SIUNTINIAI | LIETUVA
SIUNTINIAI PRISTATOMI | NAMUS
NEW YORKE, KREIPKITE | MŪSŲ ATSTOVA
TEL. (718) 441-4414
85 - 17 101 ST.
Richmond Hill, NY 11418
IŠ TOLIAU, SKAMBINKITE NEMOKAMU TEL.
1-800-775-SEND
IŠ CHICAGO, SKAMBINKITE (312) 434-2121

© atlanta IMPORT EXPORT, 1992

UNIONTOURS

Kelionės į Pabaltijį

LIETUVA '93

Specialūs patarnavimai:

- ☑ pigesni lėktuvo bilietai
- ☑ susirinkimai, suvažinavimai
- ☑ viešbučiai Vilniuje ir kituose miestuose

Aplankykite tėvynę:

- ☑ individualios ir biznio kelionės
- ☑ įvairios grupinės kelionės

1 - 800 - 451 - 9511

Isteigta 1931

UNIONTOURS

BTC

79 Madison Ave., New York, N.Y. 10016

Tel: 212 - 683 - 9500

Fax: 212 - 683 - 9511

FINNAIR

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

Bostono aukštesniąją lituanistinę mokyklą šį pavasarį sėkmingai baigė abiturientai: Megutė Huston, Daina Senutaitė, Dana Pauliukonytė, Daina Budreckytė, Dailė Aukštikalnytė, Varpas de Sa Pereira, Justinas Grinius ir Lina Manomaitytė. Geriausiai išlaikiusioms baigiamuosius egzaminus — Danai Pauliukonytei ir Dainai Senutaitei pasikirta L. Makaičio premija. Kartu

su baigimo diplomais mokyklos direktorė Daiva Matulionytė - de Sa Pereira įteikė abiturientams atmintinas dovanas: lietuvių kalbos žodynus ir bostoniečio Zigmo Gavelio eilėraščių rinkinius. LB apylinkės vardu pirm. Aidas Kupčinskas tarė sveikinimo žodį ir kiekvienam įteikė naujo Jaunimo Sąjungos laikraščio "Lituanica" metinę prenumeratą. Jaunesnių klasių mokiniai Darius Subatis, Daina Žiaugraitė, Angelika Kazakaitytė ir Gilija Aukštikalnytė gavo Švietimo Tarybos premijas už laimėjimus "Piešinių konkurse". Abiturientų, mokytojų ir mokinių pagerbimas įvyko gegužės 24

d. šventinėje akademijoje Šv. Petro bažnyčios salėje. Išleistuves ruošė tėvų komitetas, vadovaujamas pirm. Linos Subatienės.

Emmanuel College, MA, suteikė dr. Martin J. Dunn garbės daktaro laipsnį "Doctor of Humane Letters, honoris causa". Suteikimo akte sakoma: "...Pastaruoju metu bendradarbiaujant su "Lietuvos Vaikų Globos" organizacija Jūs subūrėte ir vadovavote medikų grupei, kuri ne tik gydė vaikus toje šalyje [Lietuvoje], bet taip pat ten apmokė 35 chirurgus.

Balandžio mėnesį Jūs pašalinote penkerių metų lietuvaitei [Ligita Nasickaitė] deformaciją, kuri grėsė jos gyvybei. Ji sugrįš į namus su nauju žandikauliu ir galimybė pilnakraujam gyvenimui, į ką kiekvienas vaikas turi teisę, galėti ir norėti šypsotis". Dr. Dunn už labdarinę 14 metų misiją Pietų Amerikoje yra gavęs garbės vardus ir tarptautinį pripažinimą iš įvairių šalių vyriausybių, Šv. Tėvo Jono Pauliaus II, universitetų ir profesijos kolegų. Birželio 19 d. su dviem asistentėmis jis vėl išvyko į Lietuvą, kur Vaikų ligoninėje Santariškėse savaitę darė operacijas, tęsdamas mažų pacientų gydymą. Šį kartą kartu važiuojo dr. Dunn žmona ir duklė. Dr. Dunn kelionės ir pagalba Lietuvai vykdomi sponсорiuojant bei tarpininkaujant Bostono "Lietuvos Vaikų Global, Inc". Projektą koordinuoja Marytė Goštautienė.

Tėvynės Sąjungos valdybos ir Seimo nariai Gediminas Vagnorius ir Laima Andrikiene padarė pranešimą Bostono ir apylinkių lietuviams birželio 8 d. vakarą. Susitikimas įvyko So. Bostono Lietuvių Piliečių Klubu salėje. Po pranešimų apie TS partijos veiklą ir tikslus prelegentai pasikeisdami atsakinėjo į gana aštrius klausimus dėl ekonominės ir politinės situacijos Lietuvoje. Diskusijos praėjo gana audringai. Susitikimą organizavo LB apylinkės valdyba. Jį pravedė valdybos pirm. Aidas Kupčinskas ir Krašto valdybos vice-pirm. Gintaras Čepas. Vaisės paruošė Klubu draugija.

Birželio tragiškų įvykių minėjimas įvyko birželio 13 d. Šv. Petro bažnyčios salėje po pamaldų už žuvusius tremtinius. Kalbėtoju buvo pakviestas Lietuvos Krikščionių Demokratų partijos pirm. P. Katilius, tuo metu viešėjęs Putname. Savo kalboje jis nušvietė birželio ir vėlesnės tremties tragizmą, ir perėjo prie dabarties įvykių raidos ir jo vadovaujamos partijos užduočių.

Po atsakymų į klausimus vyko laisvi pašnekesiai prie kavos ir užkandžių, paruoštų LB valdybos. Minėjimui pirmininkavo Bostono LB apylinkės pirm. Af. Kupčinskas.

Susitikime su Lietuvos politinių frakcijų ir valdžios atstovais, vykusiame Detrote birželio 19-20 dienomis, dalyvavo šie Bostono ir apylinkių lietuviai — KV vicepirm. G. Čepas, Bostono apygardos pirm. Č. Mickūnas, PLJS valdybos narė R. Kalvaitytė, "Lietuvos Vaikų Globos" narės, I. Veitienė, R. Veitienė ir R. Veitas.

J. Kačinsko Nonetas birželio 27 d. buvo transliuojamas WGBH (FM 89.7) radijo laidoje "Morning pro musica". Noneto partitūrą per karą buvo pamesta ir neseniai atkurto kūrinio antroji premjera įvyko kovo 4 d. Barklee Performance Center Bostone. Šio atlikimo garso įrašą dar ne kartą bus galima išgirsti Naujosios Anglijos ir New Yorko valstijų Public radijo stočių bangomis.

APPLE vasaros kursuose Lietuvoje Bostono apylinkėi atstovaus mokytojos Gita Kupšinskienė, Lilija Kulbienė, Rūta Bobelytė-Kulbienė. G. Kupšinskienė vyksta į kursus jau trečią kartą. Pernai buvo su jos vadovaujamu ansambliu "Sodauto", o šiemet 6 savaitių laike bus programų koordinatore.

L.Ž.

Dr. Saulius B. Cibas jau penkti metai organizuoja ir vadovauja Harvard Medical School globojamiems metiniams suvažiavimams Amerikos patologams ir cytologams. Šie suvažiavimai — konferencijos vyksta Ritz-Carlton viešbutyje Bostone ir tęsiasi savaitę. Šiais metais konferencija vyko birželio 21-25 dienomis. Joje buvo susirinkę virš šimto gydytojų susipažinti su paskutinėmis žiniomis jų specialybėje, kas naujo išrasta ir kaip naujas technologijas pritaikyti kasdieninėje praktikoje. Šių metų pagrindinės temos buvo immuno-cytochemija, cytometrija, cytogenetika, molekulinė biologija pritaikoma diagnostinei cytologijai ir kt. Dr. Saulius Cibas atidarė suvažiavimą ir skaitė dvi paskaitas. Jis yra asistentas profesorius Harvard Medical School ir cytologijos laboratorijos direktorius Brigham & Women's ligoninėje. 1997 metais jis organizuoja internacionalinę konferenciją Westin viešbutyje Bostone. Konferencijoje planuoja dalyvauti tūkstantis gydytojų iš įvairių pasaulio kraštų.

J.A.

Tėvynės Sąjungos ir Lietuvos Seimo nariai Laima Andrikiene ir Gediminas Vagnorius po pranešimo Bostone su "Laisvės varpo" radijo programų vedėju. Petru Viščinu (kairėje). L. Kulbienės nuotr.

Bostono lituanistinės mokyklos 1993 m. abiturientai. Iš k.: Justinas Grinius, Megutė Huston, Dana Pauliukonytė, Daina Senutaitė, Dailė Aukštikalnytė, Daina Budreckytė, Varpas de Sa Pereira. D. Kazlauskaitės nuotr.

Bostono lituanistinės mokyklos moksleiviai iš k.: Daina Žiaugraitė, Angelika Kazakaitytė, iš d.: Laura Kazakaitytė, Gina Walat su Ligita Nesickaite (centre), kuriai dr. Dunn padarė žandikaulio operaciją. D. Kazakaitytės nuotr.

A.† A.

VERONIKAI RAJECKIENEI

mirus, sūnams Gediminui, Faustui ir jų šeimoms reiškiamame gilią užuojautą šio skausmo dieneose.

Joana ir Antanas Pumpučiai

A.† A.

JANINAI ŠKĖMIENEI

mirus, liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame dukrą Kristiną Sneider, jos šeimą ir kitus artimuosius.

V. Augustinas
L. Jankauskas
I. ir A. Mačioniai
E. ir J. Puruliai
K. Sabalienė-Zostautienė
A. Strijauskas
S. ir S. Vaškiai

A.† A.

LEONUI VAKSELIUI

mirus, jo broliui, Tautos Fondo valdybos pirmininkui ALEKSANDRUI VAKSELIUI ir visiems artimiesiems reiškiamame gilią užuojautą.

TAUTOS FONDAS

A.† A.

LEONUI VAKSELIUI

mirus, reiškiamame giliausią užuojautą jo broliui, Lietuvos Bendruomenės New Yorko apygardos valdybos buvusiam ilgamečiui pirmininkui Aleksandrui Vakseliui bei jo šeimai ir velionio žmonai Sofijai, sūnui Leonui, sūnui dr. Pauliui, dukrai Marytei ir broliui Aleksui bei jų šeimoms.

JAV Lietuvių Bendruomenės
New Yorko apygardos valdyba:
Pirm. Kęstutis K. Miklas,
Kęstutis Bileris, Paulius Jurkus,
Malvina Klivečkienė, Linas Šidlauskas,
Raimundas Šližys ir Vincas Blažaitis.

PADĖKA

1993 m. liepos 10 d. Cape Cod, MA, mirė

A.† A.

Dailininkas VIKTORAS VIZGIRDA.

Nuoširdi padėka visiems, dalyvavusiems laidotuvių apeigose, ypatingai dail. Pranui Lapei, dail. Vytautui Ignui, dr. Štasiui Goštautui, sk. Kostui Nenortui, p. Petručiui ir Česlovui Mickūnui už jaučius atsisveikinimo žodžius.

Didelė padėka Augei ir Vytautui Rastoniams už suteiktą pagalbą našlei Elenai Velionio ligos metu. Dėkojame dr. Jurgiui Gimbutui už nuoširdžius patarimus ir suorganizuotas aukas Velionio monografijai išleisti.

Dėkojame draugams ir pažįstamiems už mišų užprašymą, aukas monografijos fondui ir už nuoširdžius paguodos žodžius.

Giliame skausme ir nuliūdime likę:

žmona Elena, sūnus Rimtautas,
marti Birutė ir
anūkai Rymantė ir Tadas

DEŠINIEJI LIETUVOS EKONOMIKOJE

KAIP GALIMA LIETUVOJE IŠSINUOMTI BUTĄ

Senoji partinė nomenklatūra stipriai yra įsitvirtinusi ekonominiame Lietuvos gyvenime, nes iškart perėmė lietuvių tautai priklausantį turtą. Bet ne tik perimtas kapitalas padėjo partiečiams ekonomikoje įsitvirtinti, bet taip pat senoje valdžios struktūroje įgyta patirtis ir ryšiai su bendraminčiais užsienyje. Lietuvos komunistai naudojo panašią taktiką kaip ir Italijos komunistai II pasaulinio karo pabaigoje. Kai Amerikos kariuomenė Apeninų pusiasaliu žygiavo į šiaurę, užfrontėje komunistų partizanai grobė fašistų turtą, užiminėjo savivaldybes ir skelbė savo vietines valdžias. Tuo būdu, KP Italijoje įgijo didelę jėgą, tik krikščionių demokratų politiko Alcide de Gasperi dėka centrinė krašto valdžia nepateko į komunistų rankas.

Dešinieji Lietuvoje pradžioje neturėjo laiko ir patirties ekonominėms problemoms domėtis. Jie gydė tautos patirtis fizines ir dvasines žaizdas. Dabar jau pra-

deda domėtis ekonominėm problemom.

Vienas iš tokių pavyzdžių galėtų būti šiais metais Vilniaus politinių kalinių ir tremtinių bendrijos biurelio įkurta akcinė bendrovė INTRA, kuri jau įregistruota Vilniaus miesto savivaldybėje Finansų ministerijoje ir Lietuvos vertybinių popierių komisijoje. Bendrovės steigėjai ir vadovai yra aukštųjų kvalifikacijų, turį aukštąjį išsilavinimą, kitų verslo bendrovių veikloje nedalyvaujantys politikai kaliniai ir tremtiniai: doc. A. L. Dagtė — teisės mokslų daktarė, G. Dubauskas — fizikos/matematikos daktaras, V. Samys — inžinierius, I. Bagdanavičienė — režisierė, R. Butėnas — gimnazijos mokytojas, R. Dainys — inžinierius; S. V. Šimkevičius — inžinierius, P. Musteikis — inžinierius; bendrovės pirmininkas — Albinas Vaičiūnas — tautotyryninkas, žurnalistas ir knygų redaktorius. Bendrovė pasiruošusi investuoti sukauptą kapitalą į

maisto apdirbimo įmones, lengvąją pramonę, turizmą bei į operacijas nekliojamam turtu ir vertybiniais popieriais.

Kitų šakų operacijom dar tobulinami planai ir telkiamos priemonės, bet turistinės paslaugos jau vykdomos. Pirmiausia norima pasitarnauti Lietuvon atvykstantiems užsienio lietuviams, kurie neturi giminių ar galvojančių, kad pas juos apstotų nepatogu, o viešbučiai per bangūs. INTRA jau turi sudariusį samdomų butų banką, ir atvykę turistai gali labai parieinamomis kainomis išsiniuomoti privačius butus vienai ar kelioms savaitėm ar mėnesiam. Butai — su baldais, patalyne, virtuvės indais.

INTRA vadovybė taip pat kviečia užsienio lietuvius investuoti į šią bendrovę. Užsienio lietuviams siūloma 100 akcijų "pakeistas" už \$250.

Norintieji iš anksto užsakyti butus, įsigyti akcijų ar gauti bet kokios kitos informacijos rašo

šiuo adresu: IAM INTRA, Rinktinės 47-64, Vilnius 2051, Lithuania. A. Vaičiūno telefonas Vilniuje 75 60 24.

Rašantis šis arčiau susipažinęs su bendrovės vadovybe ir steigėjais, mano, kad šia bendrove galima pasitikėti. Jos vadovybėje aukštos reputacijos ir kvalifikacijos žmonės, akademikai ir profesionalai, turi praktinę patirtį gamybiniuose procesuose ir technologijoje. Be to, pagal paruoštus planus, bendrovė kapitalą investuos į kelis skirtingus verslus; ką daro daugelis korporacijų Amerikoje. Reikia manyti, kad INTRA vadovybė susipažins ir su amerikiečių "mažosios biznio" veiklos dėsniais ir prisitaikys savo juos veikloje.

Bendrovė pasiryžusi samdyti tarnautojus ir darbininkus iš politinių kalinių ir tremtinių tarpo.

Juozas Kojelis

Katinas turi tigro prigimtį, bet šuo to neįvertina.

Tiesos, kurios nuolat keičiasi, galiausiai tampa melu.

Jeigu yra degančios širdys, atsisiras ir kas jas gesina.

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. .... (718) 827-1351

Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. .... (718) 235-8386

Antanas Stanevičius, žurnalistas, Klaipėdos miesto laikraščio "Klaipėda" redaktorius, su pabaltiečių žurnalistų grupe gegužės 7 d. lankėsi "Darbininko" redakcijoje ir administracijoje bei pranciškonų vienuolyne. "Darbininko" administracija svečiams žurnalistams surengė puikų priėmimą. Dabar redaktorius A. Stanevičius savo laikraštį išspausdino du reportažus apie savo viešnagę New York'e ir "Darbininke". Reportažas apie Kultūros Centrą ir "Darbininką" buvo įdėtas liepos 1 d. numeryje. Autorius aprašo, kaip veikia Kultūros Centras, A. Galdiko vardo galerija, Lietuvių Religinė Šalpa, spaustuvė, "Darbininko" redakcija bei administracija. Įdėtos 6 paties autoriaus padarytos nuotraukos; trys iš žurnalistų priėmimo, dvi iš vienuolyno aplinkos, viena iš A. Galdiko galerijos — A. Tamošaitienės kilimas — šv. Pranciškūs. Antras reportažas apie New York'o miestą buvo išspausdintas, liepos 3 d. su penkiomis atoriaus nuotraukomis.

Dr. Irena Vaišvilaitė, istorikė iš Romos, yra atvykusi į pranciškonų vienuolyną Brooklyne ir tvarko Tėv. Viktoro Gidžiūno, OFM, archyvą. Istorikas Tėv. Gidžiūnas mirė 1984 m. sausio 20 d.

Kun. Antanas Rubšys, Manhattano kolegijos profesorius, Šv. Rašto vertėjas į lietuvių kalbą, yra susirgęs. Liepos 26 d. jam padaryta operacija.

Praeitys savaitės "Darbininke", 8 puslapyje, reportaže apie Lituanikos III-sios išlydėjimą minimas Algis Jankauskas, taręs žodį kaip New York'o šaulių kuopos pirmininkas. Patiksliname, kad jis yra tos kuopos valdybos narys — vadovas sporto ir šaudymo pratimams. New York'o šaulių kuopos pirmininkas yra Kęstutis Miklas.

VISIEMS TAUTOS FONDO ATSTOVYBIŲ PIRMININKAMS

Pranešame, kad Tautos Fondo raštinė persikėlė į naujas patalpas. Naujas adresas yra: 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207-1910. Naujas telefono numeris 718 277-0682. Fakso numeris toks pat kaip ir telefono.

Aleksandras Vakselis
Tautos Fondo
Tarybos pirmininkas

Ieškoma atsakomą moteris prižiūrėti vienų metų vaiką. Reikia gyventi kartu, turint atskirą kambarį su patogumais ir atskiru jėgimi. Skambinti po 8 val. vak. 516 742-6001.

"Lietuvos aidas", pagrindinis Lietuvos dienraštis, 16 psl. duoda objektyvų atsiurianties Lietuvos vaizdą. Prenumerata metams \$85. Čekius rašyti "Lietuvos aidu" vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willobrook, IL 60514. (sk.)

TIK \$35 kava, arbata, kakava, apelsinų koncentratas, aliejus, mėsos konservai, vitaminai — viskas užsienietiška. 55 sv. įvairaus maisto — \$98. Produktai užsienietiški, išskyrus mėsos gaminius ir sūrį. 45 sv. įvairaus maisto be mėsos. — \$75. **TRANSPAK**, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. (sk.)

Tautos Fondas, iki šiol savo raštinę turėjęs buvusiuose Kasos namuose, liepos 20 d. persikėlė į naujas patalpas, į Lietuvių Religinės Šalpos namus prie Kultūros židinio.

Feliksas Bočiūnas, iš Sunny Hills, FL, "Darbininko" redakcijai atsiuntė "Lietuvos Aido" numerį 1933 m. liepos 20 d. kur aprašomas Dariaus ir Girėno žuvinimas, jų karstų parvežimas į Kauną, įdėtos pirmos sudužusio lėktuvo nuotraukos, atvežti karstai į Kauną. Labai įdomu skaityti to meto dienraščio numerį. Įdomesnes vietas perspausdinsime "Darbininke". Redakcija nuoširdžiai dėkoja Feliksui už šią brangią dovaną.

Veronika Rajeckienė, sulaukusi 94 metų amžiaus, mirė liepos 9 d. Putnamo seselių globos namuose. Anksčiau gyveno Maspeth. Buvo pašarvota Kedžio laidotuvių namuose. Po gedulinių mišių V.J. Atsimainymo bažnyčioje velionė buvo palaidota liepos 13 d. St. Charles kapuose šalia savo vyro Juozo, kuris buvo Aušros Vartų parapijos vargonininkas. Nuliūdime liko du sūnūs: Faustas ir Gediminas su šeimomis bei kiti giminės. Velionė buvo vienuolynų ir spaudos rėmėja.

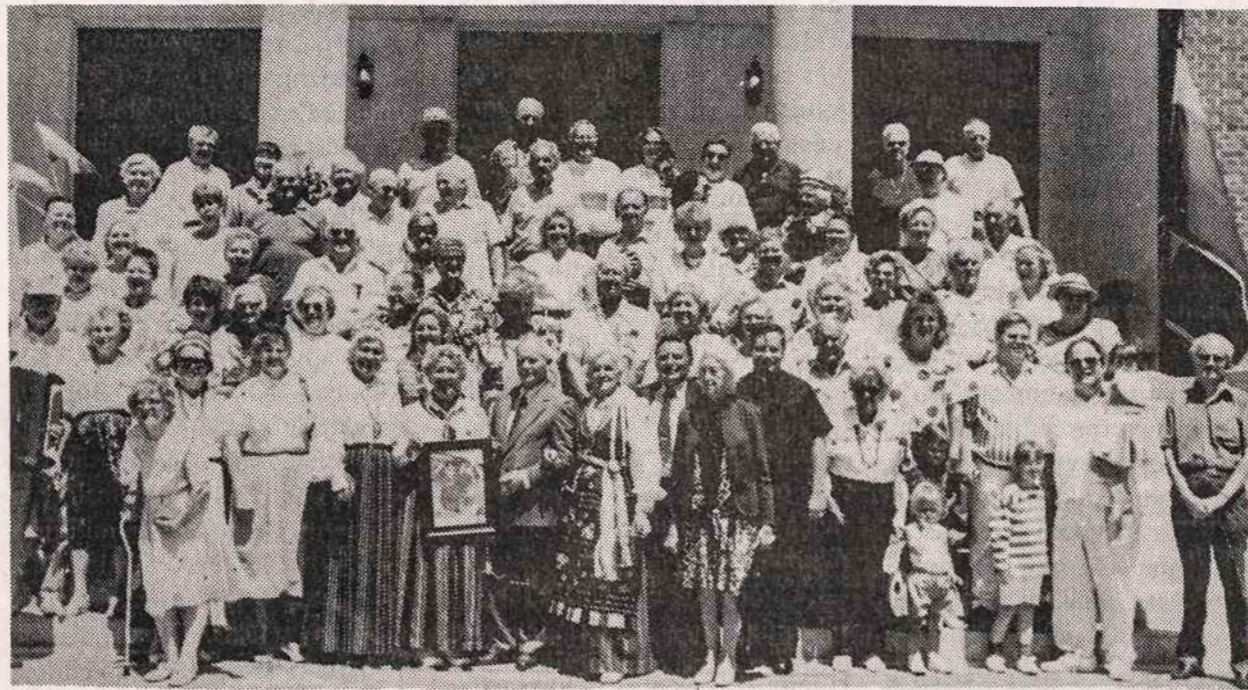
Arūnas Aniuškis su žmona ir sūneliu legaliai atvyko į Ameriką ir apsigyveno pas savo giminaite Rožę Kondrotienę Richmond Hill, NY. Arūnas yra dailininkas ir skulptorius, dirba ir papuolusių srityje. Kilęs iš Aukštaitijos, meno mokyklą baigė Telšiuose ir ten kurį laiką mokytojavo. Telšių kunigų seminarijai yra sukūręs religinių skulptūrų. Atvykęs jau nutapė didelio formato figūrinę kompoziciją. Tapo ramiam realistiniam stiliuje. New York'o lietuvių kolonijai tai bus didelė parama, sulaukus tokio talentingo dailininko.

Marija Saukas, Woodhaven, NY, kaip kasmet, taip ir šiemet, užmokėjo prenumeratą, atsiųsdama 75 dol. čekį. Nuolatinei mūsų spaudos rėmėjai nuoširdžiai dėkojame.

Didysis Varpininkas VINCAS KUDIRKA, Aleksandro Merklio parašyta išsami studija apie šį didįjį lietuvių tautos žadintoją, jo asmuo ir gyvento laikotarpio paveikslas. Išleido Akademinio skautų sąjūdžio Vydūno jaunimo fondas, 416 psl. įrišta į kietus viršelius, kaina 15 dol. Persiuntimo išlaidom pridėti 2 dol. Gaunama "Darbininko" administracijoje.

Butukai pensininkams lietuviškoje aplinkoje. 2 kambariai, virtuvė ir vonia, su šiluma \$450 mėnesiui, 1 miegamasis su visais patogumais \$395 mėnesiui. Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277. Telef. 203 923-1810.

TRANSPAK siunčia talpintuvus (konteinerius) į Lietuvą kas savaitę, skubius siuntinius siunčia **AIR CARGO**. Pinigai perveidami doleriais. **TRANSPAK**, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. **CONNECTICUT** valstijoje gyvenę klientai gali kreiptis telefonu. 203 232-6600. **BOSTONO** apylinkėje gyvenantys gali kreiptis telefonu. 508 428-1004.

Dalis publikos Lietuvos Vyčių surengtame Dariaus ir Girėno minėjime liepos 17 d. Floyd Bennett Field aerouoste, iš kur lakūnai pakilo savo skrydžiu į Lietuvą. Pirmoje eilėje su tautiniais drabužiais: Anne Morrissey, Elena Matulionytė, Gen. konsulas Linas Kučinskis, Konstancija Nehwadowich, Bill Kumeta, Marytė Šalins, kun. Eugenijus Savickis. Liudo Tamošaičio nuotrauka

LIETUVOS VYČIAI PAGERBĖ DIDVYRIUS

Lietuvos Vyčių rengtas Dariaus ir Girėno 60 metų skrydžio minėjimas įvyko liepos 17 d., šeštadienį, Floyd Bennett Field, Brooklyn, NY. Tą pačią dieną iš tos vietos prieš 60 metų pakilo Lietuvos lakūnai žygiui per Atlantą.

Minėjimas vyko ant aerouosto rūmų aukštų laiptų. Šiame name yra rengiamas aviacijos muzėjus. Tai didžiulė vieta ant milžiniško lauko, kur kas savaitę vyksta parnginiai. Čia galima sportuoti, surengti piknikus ir net paplaukioti netolimoje Rockaway įlankoje. Žmones pritraukia graži gamta, prižiūrėtojų paslaugumas ir jauki aplinka su visais patogumais.

Scena buvo padalinta į dvi dalis — vienoje pusėje JAV vėliava

Dail. Juozas Bagdonas liepos 23 d. grįžo iš Lietuvos, kur išbuvo du mėnesius. Lankėsi Vilniuje, Kaune, Dzūkijoje. Plungėje, buvusiuose kunigaikščio Oginskio rūmuose įrengta jo nuolatinė paveikslų paroda. Jis yra gimęs tarp Plungės ir Telšių. Pirmąsias gimnazijos klases lankė Plungėje.

Alina ir Edvardas Stakniai buvo išvykę į Lietuvą, kur išbuvo apie mėnesį laiko, dalyvavo Šviesos-Santaros studijų savaitėje, kuri vyko Vilniuje ir Anykščiuose. Taip pat apsilankė ir Palangoje, kur prieš karą gyveno Staknių šeima.

Prašau atsiliepti mano pusbroliui: Jonas Ruta ir Juozas Ruta, kadaise gyvenusius Wilkes Barre, PA. Atsiliepti man parašant:

Aleksas Krištapavičius
Statybininkų 3 - 91
Panevėžys
Lithuania

Lithuanian Customs and Traditions — Lietuvių papročiai ir tradicijos išveivijoje, angliškai ir lietuviškai Danutės Bindokienės parašyta knyga, gaunama *Darbininke*. Tai yra jau antroji knygos laida, pirmoji išsibaigusi 1989 m. Išleido Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, 364 psl., kietais viršeliais. Kaina 15 dol., persiuntimui pridėti dar 2.50 dol.

Vilniaus centre, Čiurlionio gatvėje, parduodamas namas su žemės sklypu. Skambinti tel. (718) 849-0693, arba Vilniuje: 65-28-26. (sk.)

Šeimai reikalinga moteris prižiūrėti ligonį. Pageidaujama su rekomendacijomis. Skambinti bet kokiu laiku. (718) 847-4496. (sk.)

Antano Masonio "Ateitiainių dvasia nepalūžo" gaunama ir "Darbininko" administracijoje. Knyga gausiai iliustruota, 214 psl. Kaina \$10. Persiuntimo išlaidoms padengti pridama \$2.

ir vainikas, kitoje Lietuvos vėliava ir vainikas. Vienoje pusėje iškarpos, skelbiančios tragediją iš angliškų spaudos, (šurpi nuotrauka vaizduojanti SS batalioną iškeltom "Heil Hitler" rankomis, pagerbiant mūsų didvyrių karstus. Išnešamus kelionėn iš Soldino į Lietuvą. Koks ironiškas sutapimas! Kitoje pusėje buvo "Darbininko" pirmas puslapis, su data liepos 18, 1933. So. Boston, MA. Šias mūsų istorijai brangias relikvijas per 60 metų išsaugojo darbšti Vyčių narė Elena Matulionytė. Pasibaigus programai, iškarpos bei didelis didvyrių paveikslas pagal parko administracijos pageidavimą buvo paaukotas būsimam aviacijos muziejui. Elena Matulionytė, su Ona Morrissey ir Konstancija Nehwadowich buvo pagrindinės minėjimo rengėjos.

Programa vėlavo. Daugelis nerado šios "nežinomos vietovės". Kai pakėlėme trispalvę, pakabinomė balionus ir plakatus, mašinos, lyg traukiamos Biliūno "Laimės žiburio", pradėjo riedėti pro vartus. Pasitėravau senoku, ar sunku buvo atvykti. Koks čia sunkumas, — piktokai atkirto, — palyginus su jų sunkumu, — pasakė, rodydamas į lakūnų portretą, — tai niekis.

Laukiant programos, neteko nuobodžiauti. Visus linksmino Joe Thomas ir Marytė Šalinskienė, kurie pravedė lietuvišką "sing-a-long".

Programą pradėjo Konstancija Nehwadowich, kuri padėjo visiems už atvykimą ir pareiškė, kad jai yra garbė turėti Dariaus sesutės vardą. Ji pakvietė Aušros Vartų parapijos kleboną kun. Eugenijų Savickį tarti žodį. Kunigas kalbėjo: "Mes beveik visą gyvenimą praleidžiame ko nors siekdami, nugalėdami kliūtis, ieškodami naujų akiračių. Kaip Faustas, mes nenorime, kad nei vienas laiko momentas pasilikytų toks pat amžiams. Dievas nesukūrė užbaigto pasaulio, bet tokį,

kuris nuolat keičiasi. Ar tai neapibūdina mūsų didvyrių, kuriuos mes šiandien prisimename".

Minėjimui vadovavo 41 kuopos pirmininkas Bill Kumeta ir Elena Matulionytė, kuri perskaitė sveikinimus. Tarp jų: Lietuvos ambasadoriaus prie Jungtinių Tautų Aniceto Simučio, senatoriaus Alfonse DeAmato ir Lietuvos vyčių centro valdybos pirmininkės Pranės Petkuvienės.

Trumpoje kalboje, E. Matulionytė prisiminė tą liūdną dieną prieš 60 metų. Ji buvo dar vaikas, kada Maspetho gatvėje išgirdo šaukiant: "Extra, extra, read all about it! Lithuanian pilots killed in plane crash!"

Lietuvos generalinis konsulas Linas Kučinskis angliškai ir lietuviškai taip pat pasidalino prisiminimais: "Nuo pat vaikų darželio aš ir kiti lietuviukai gerbėme mūsų didvyrius — Darius ir Girėną. Man malonu, kad Lietuvos Vyčiai taip gražiai prisiminė šią svarbią datą, kai Darius ir Girėnas pasikėlė kelionėi į Kauną, bet nuvyko į amžinybę, ir nusileido Lietuvos istorijos aukšniuose puslapiuose!"

Meninėje dalyje solistė Angelė Kiaušaitė, akomponuojant Joe Thomas, atliko dainų pynę. Liudo Stuko "Mano malda" buvo dedikuota lakūnams. Daug plojimų susilaukė George

"ŠV. PRANCIŠKAUS VARPELIS" PERKELIAMAS Į LIETUVĄ

Pranciškonų vienuolynuose Kennebunkpore ir Brooklyne svečiavosi Arvidas Remeza, kuris yra pranciškonų III ordino — tretininkų pirmininkas. Jis čia susipažino su spaustuvės darbu, su leidžiama spauda, nes nori ir Lietuvoje suorganizuoti panašų katalikiškos spaudos centrą.

Su juo susitarta, ir "Šv. Pran-

Gershwin daina iš operos "Porgy and Bess" — "Summertime". Tai buvo tikras komplimentas šiai gražiai vasaros dienai.

Pagaliau pasirodė, iš tolimos Albany, NY mūsų jauni šokėjai vadovaujami Vid. Atlanto apygardos pirmininkės Bernice Aviža. Nors kelionėje atsitiko visokių "avarijų" (vienas berniukas net batus pametė), visi linksmai šoko. Basasis laimingai trypė ant kieto cemento (gavo daugiausiai ovacijų).

B. Aviža išdalino Dariaus ir Girėno istorijos lankstinukus ir pašto ženklų peticijas, kurias daug kas pasirašė.

Baigiantis programai, konsulas Kučinskis grįžo į sceną ir pranešė, kad jis gavo žinią iš Lietuvos — Lituania III jau Kaune! Kilo triukšmingos ovacijos, o kai kas traukė ir šampano butelius iš krepšių.

Uždarymo maldoje, kun. E. Sawickis pasimeldė už didvyrius. Taip pat buvo prisiminta Aušros Vartų bažnyčios vargonininkė, muzikė Aldona Kepalaitė, kuri turėjo dalyvauti šioje muzikinėje programoje, bet įvykus avarijai, dėl kurios pasekmėms muzikė negalėjo atvykti.

Programa buvo užbaigta JAV ir Lietuvos himnais. Konstancija padėjo programos dalyviams bei svečiams ir pakvietė pasiūlyti restorane ant ratų. Buvo pranešta, kad administracija davė leidimą pasilikti ilgiau.

Svečiuojantis ir vaišinantis, pastebėjau mūsų darbščius veikėjus Algį ir Ramutę Česnavičius ir Vidą Jankauskiene. Malonu, kad jie galėjo atvykti ir atstovauti Lietuvių Bendruomenėi bei kitom lietuviškom organizacijom.

Reikia nuoširdžiai padėkoti vadovėm Elenai, Onai ir Konstancijai, kurios taip sėkmingai viskam vadovavo. Taip pat, padėka priklauso parko darbuotojams, kurie daug padėjo.

Vaikščiojant po tuštėjantį aerouostą, klausantis pakylančių ir besileidžiančių malūnsparnių bei vienmotorių lėktuvių, užsimerkus lyg matai Darius ir Girėną kylančius į dangų. Iš svajonių pažadino, petį palietusi ranka. Prieš mane stovėjo parko tarnautojas: "You know, lady, tarė, you people sure work well together". Padėkoda, prisiminiau Lietuvos himno žodžius: "Vardan tos Lietuvos, vienybė težydi".

Dalia Bulvičiūtė

Amsterdamo, NY, lietuvių tautinių šokių grupė. Su akordeonu Joe Thomas. Liudo Tamošaičio nuotrauka

Kiekvienas būkime lietuviškos spaudos platintojas, palaikytojas, nes spauda yra mūsų lietuviškos gyvybės ženklas.